

**Landsforeningens delegeretmøde
fredag den 1. juni - søndag den 3. juni 2012
Hotel Nyborg Strand**

25. juli 2012

REFERAT AF DELEGERETMØDE

1. Mødets åbning

Inge Lise Pedersen bød velkommen til delegeretmøde og årsmøde.

2. Valg af dirigenter

Inge Lise Pedersen foreslog på bestyrelsens vegne, at følgende blev valgt som dirigenter:

Sognepræst Jørgen Anker Jørgensen, Ølstykke Sogn, Helsingør Stift
Fhv. rektor, Finn Erik Larsen, Vipperød, Roskilde Stift
Ph.d. kemiing. Margrethe Winther-Nielsen, Emdrup Sogn, Københavns Stift.

Der blev ikke stillet andre forslag, hvorefter de pågældende blev valgt.

Finn Erik Larsen takkede på dirigenternes vegne for valget og gennemgik derefter formalia vedrørende mødets indkaldelse. Finn Erik Larsen konstaterede, at delegeretmødet var lovligt indvarslet og dermed beslutningsdygtigt.

3. Fastsættelse af forretningsorden for delegeretmødet

Bestyrelsens forslag til forretningsorden for delegeretmødet blev godkendt. I forhold til delegeretmødet i 2011 var der kun en enkelt ændring, idet der i forretningsordenens punkt 11 hidtil har stået, at delegeretmødet optages på lydband. Dette er ændret til "et lydmedie".

4. Valg af stemmetællere

Med udgangspunkt i forslag fra distriktsforeningerne blev der valgt stemmetællere.

5. Formandens kommentarer til den aktuelle folkekirkelige situation

Inge Lise Pedersen betragtede i sin formandskommentar folkekirken fra forskellige vinkler.

Set udefra har folkekirken aldrig været så meget i medierne som i det seneste halve år. Diskussionerne om bl.a. vielser af homoseksuelle har fyldt meget i pressen, og inden for menighedsrådenes ansvarsområde har også folkekirkens "hemmelige" regnskaber, messefald og kirkelukninger optaget meget spaltepads. At regnskaberne er blevet præsenteret som "hemmelige", var efter Inge Lise Pedersens opfattelse forårsaget af, dagens presse- og mediefolk ikke er tilfredse, før de kan finde hjemmesider med regnskaber i grydeklar form på provsti- eller stiftsniveau.

Landsforeningen af Menighedsråd
Damvej 17-19
8471 Sabro

Tlf.: 8732 2133
Fax: 8619 8040
www.menighedsraad.dk
kontor@menighedsraad.dk

Vi skal nok regne med, at der bliver pligt til at lægge tallene frem der, og det har vi også en interesse i for at vise, at vi ikke har noget at skjule. Landsforeningen har peget på, at en sådan fremlæggelse må understøttes af økonomisystemerne, så den ikke medfører administrativt besvær for det enkelte menighedsråd.

Historierne om messefald er langt mere alvorlige. Og navnlig er det alvorligt, hvis man ikke reagerer på, at man misbruger ressourcer og slider på personale, der den ene gang efter den anden forbereder sig til en gudstjeneste, der ikke bliver til noget. Det bør være i alles interesse at søge oplysninger om, hvordan det står til med kirkegangen, så man kan forholde sig til virkeligheden, for det er en forudsætning for at kunne forandre den. Hvis ingen kommer i kirken, skal man alvorligt overveje, hvor ofte der skal være gudstjeneste.

I pressen har der været meget debat om kirkelukninger, som rettelig burde omtales som forslag om at tage kirker ud af almindelig sognekirkelig brug. Det var ikke pressen, der rejste den debat, det var kirken selv. Det bragte Inge Lise Pedersen til at skifte synsvinkel til at betragte folkekirken indefra. Uanset årsagen er det altid en smertelig oplevelse for en menighed at skulle tage en kirke ud af brug. Men hvis vi mener, at det er rimeligt at bygge nye kirker, når der er befolkningstilvækst i et område, må det også være rimeligt at tage kirker ud af brug, når der som f.eks. i Københavns og Frederiksberg kommuner i perioden 1950-1990 er sket et fald i befolkningstallet på 340.000. Strukturtilpasninger må nødvendigvis ske både opad og nedad.

Med regeringsgrundlagets formulering om "en mere tidssvarende og klar styringsstruktur i folkekirken" har regeringen lagt op til en indfrielse af Grundlovens § 66. Den 16. april var der høring på Christiansborg om spørgsmålet, og her fremførte Landsforeningen ønsker til kommissoriet for et kommende udvalgsarbejde om folkekirken fremtidige styringsstruktur. Det drejer sig især om formuleringen af vigtige problemfelter, behovet for en samlet organisationsanalyse og for at en kommission bliver bredt sammensat med lægfolket godt repræsenteret.

En ændret styringsstruktur for folkekirken vil uvægerligt få konsekvenser for Landsforeningen, fordi den efter alt at dømme vil betyde, at en del af de opgaver, foreningen i dag løser, vil blive overtaget af nye demokratiske organer i fremtiden. Og det skal foreningen selvfølgelig forberede sig på, ligesom der hele tiden skal være fokus på, om udviklingen er løbet fra den organisationsform, foreningen af historiske grunde har. Det har bestyrelsen gjort sig mange overvejelser om. Bl.a. pegede Inge Lise Pedersen på, at kommunikationsvejene i dag er så meget anderledes end for bare få år siden, at der ikke længere er behov for at have 47 distriktsforeninger til at videresende Landsforeningens oplysninger til menighedsrådene.

Inge Lise Pedersen opfordrede medlemmerne til at også gøre sig tanker om nogle af de overvejelser, hun havde gjort sig om Landsforeningens struktur. Man kunne slanke strukturen ved, at distriktsforeningerne ikke fortsat skal være en del af Landsforeningen. De lokale foreninger kan sagtens fortsat bestå som netop lokale samarbejdsorganer, men uden at være en nødvendig del af Landsforeningens struktur. Det vil gøre vejen kortere mellem Landsforeningen og menighedsrådene. En effektivisering af Landsforeningens bestyrelse kunne også være værd at overveje. En bestyrelse på 20 personer kan være tung at arbejde med, og ved at have hele bestyrelsen på valg hvert fjerde år, risikerer vi at sætte kontinuiteten over styr. Derfor bad hun forsamlingen overveje, om en fremtidig bestyrelse kunne tænkes kun at bestå af 12 personer, 9 læge og 3 præster. Valget kunne være for 3 år, sådan at der er 3 læge og 1 præst på valg hvert år, og valget kunne ske samlet, sådan at det ikke er et "lokalt" valg, der sikrer regional repræsentation, men et valg, der gør det muligt at sammensætte en bestyrelse på baggrund af holdninger og faglige kvalifikationer.

Inge Lise Pedersen rundede sin formandskommentar af med en opfordring til, at alle de berørte emner nu bliver genstand for konstruktive debatter, hvor vægten lægges på det fælles folkekirkeperspektiv, sådan at folkekirken fortsat kan løse de opgaver, den skal løse – også under nye fremtidige betingelser.

208, Erik Rix-Nielsen: Formanden luftede sine tanker i går om vores distriktsforeninger. Det er vigtigt, at en proces bliver iværksat på et meget velfunderet grundlag. I Himmerland er der mange menighedsråd, og deres eneste kontakt til Landsforeningen er bladet og IT-skrivebordet. Rigtigt mange steder er der ikke behov for at trække på de udmærkede konsulenter i Sabro. Så når regningen skal betales i det enkelte menighedsråd, er det de mange oplevelser med distriktsforeningen, der tænkes på. Jeg kan fortælle, at vi i vores område bidrager vi med ca. 1 mio. kr. til Landsforeningen. Og mht. reduktion af antallet af medlemmer i bestyrelsen er det selvfølgelig lettere at være færre personer, men gør bestyrelsens sammensætning netop ikke, at vi kan være sikre på, at alt bliver grundigt drøftet, og at alle dele af landet kommer med deres indspark? Det var selvfølgelig mere effektivt, hvis der kun var ét medlem i hovedbestyrelsen, nemlig formanden.

171, Annmarie Andersen: Fyens Stifts Menighedsrådsforening ønsker på det kraftigste at lægge afstand til formandens besynderlige udmelding om at afvikle distriktsforeningerne. Det var noget af en bombe. Vi har alle været med til at slutte op om, at der skal være en større ensartethed mht. størrelsen af distriktsforeningerne, og at der skal være bedre sammenfald i vores vedtægter. Men derfra og til pludselig at kaste ud i hovedet på os, at det bedste ville være, at vi blev nedlagt! Selv om det er din personlige mening, Inge Lise, synes vi, at det er et besynderligt tidspunkt at komme med det på. I Fyens Stift vi siger nej tak.

87, Hanne Kjærulff: De tre distriktsforeninger i Helsingør Stift finder det meget besynderligt at tale om at nedlægge distriktsforeningerne. Vi har et glimrende samarbejde i vores distriktsforeninger, og vi vil gerne have en udmelding fra bestyrelsen, om det er hensigten at arbejde videre med tankerne om at nedlægge distriktsforeningerne. Det må vi have en klar udmelding om, inden vi senere i dag skal stemme om vedtægterne. Hvis det er tanken, efterlyser vi et gennemarbejdet alternativt forslag til en organisation. Hvordan skal den virke, skal det være stiftsforeninger, eller skal provstierne mere på banen?

244, Inge Kjær Andersen: I min verden er der kun én ting, der er bedre end en organisatorisk debat, og det er en politisk. Så jeg er en glad kvinde her i dag. Det er fantastisk, at formanden løfter den organisatoriske debat og sikrer, at vi kommer i gang med den. Det er rigtig vigtigt, hvis vi også skal være en forening i fremtiden. Nu bliver der sat et stort arbejde i gang med en styrelsesreform, og det er godt. Men vi skal ikke være så meget på forkant, at vi ender med at have lavet en færdig model, før vi ved, hvilken omverden vi skal spejle den i. Det er vigtigt, at der er sammenhæng mellem folkekirkens struktur og vores forenings. Formanden vil gerne have direkte demokrati. Jeg vil gerne have repræsentativt demokrati. For mig er repræsentativt demokrati en ligelig fordeling af køn, alder og ikke mindst geografi. Sådan vælger vi også folk til Folketinget. Jeg vil gerne anbefale, at bestyrelsen arbejder videre med den organisatoriske debat og med forskellige modeller, som sikrer det repræsentative demokrati. Antallet af bestyrelsesmedlemmer, synes jeg, er svært at vurdere, når man ikke kender bestyrelsens arbejdsopgaver og ved, hvor mange der skal til for at løfte arbejdsopgaverne.

51, Anton Pihl: På Vesterbro i København har vi i Vesterbro Bykirke gode erfaringer med en forsøgsordning, der foregår i et meget vidtgående samarbejde mellem 8 sogne. Jeg vil gøre mig til talsmand for, at vi måske skal turde overveje et egentligt opgør med sognestrukturen i Danmark. Formanden spurgte i går, om vi i Danmark er klar til en radikal forandring af vores sognestruktur. Jeg tror, vi er nødt til at turde det. Vi er nødt til at se på, at der er forskel på at have ansvar for de opgaver, som vi har i menighedsrådslovens og i forvaltningslovens forstand, og så alt det andet vi skal leve op til. Vi har også en andel del af vores virke, nemlig at skabe rammen om kirkelig liv og vækst. Vi har udnævnt strukturbedebatten til et problem, vi ikke orker at tale mere om, og vi har også udnævnt bureaukratiet og den store administrative byrde, som en bønmand vi er enige om ikke at kunne lide. Men vi slipper ikke udenom det, for hvorfor skal vores medarbejdere have ringere løn- og ansættelsesvilkår end alle andre i det her samfund? Vi er nødt til at være gode arbejdsgivere. Hvorfor skal borgerne kunne forvente en dårligere borgerservice af kirken, end man kan få andre steder i det offentlige? Den slipper vi heller ikke udenom. Vi skal kunne levere et godt og professionelt samarbejde med sognepræsterne i menighedsrådene, og vi skal kunne redegøre for, hvordan vi bruger vores penge

redeligt og fornuftigt over for folkekirkens medlemmer. Det ville være dejligt, hvis et menighedsråd var en frimærkeklub, men det er vi ikke. Vi er både en offentlig myndighed og en arbejdsgiver. Vi må se i øjnene, at menighedsrådenes administrative byrde ikke forsvinder. Og for at det overhovedet skal være attraktivt at være medlem af et menighedsråd, at være aktiv i folkekirken og at være frivillig, er vi nødt til at gå sammen i fællesskaber.

327, Tom Ebbe Jakobsen: Det er altid forfriskende at høre, hvad Inge Lise siger, og jeg er vældig tilfreds med det, hun sagde om distriktsforeningerne, for sådan praktiserer vi det allerede i Silkeborg Provsti. Men Inge Lise sagde ikke noget om det kup, biskop Karsten Nissen var i gang med her i foråret. Det var at tage magten fra os omkring præsteboligerne. Inge Lise har i Kristeligt Dagblad afvist, at præsteboligerne skal administreres af bispegården eller provsten. Vi skal et skridt videre og fortælle, hvordan vi kunne tænke os at få præsteboligerne administreret. Det kunne være smart, hvis vi havde en form for fælles forening, hvor vi har magten og ikke biskopperne. Inge Lise nævnte meget sporadisk sagen oppe i Hjørring, og jeg er ikke tilfreds med, at den sag bliver lukket ved at blive gjort til en personalesag. Det er ikke en personalesag. Man ramte nogle mennesker på det allerværste tidspunkt i livet, og derfor mener jeg, at vi bør indgive en klage over biskoppen i Ålborg. Han er en god biskop, og det er ærgerligt, det skal gå ud over ham, men sagen kan ikke lukkes ved, at der bare er sket et eller andet personalemæssigt på bispekontoret. Jeg mener, vi skal have inddraget kirkeministeren.

234, Arne Waage Beck: Jeg er tæt på at bryde ud i sang. Jeg er så glad for vores formand, for det var så befriende, at du turde sige det, de fleste ikke tør sige og ikke vil røre ved – vores sognestruktur. Det er virkelig utroligt, at vi har en sognestruktur, som stammer fra middelalderen. Vi har de sidste 50 år været igennem to kommunale ændringer, uden at folkekirken har gjort noget som helst i den anledning. Der er virkelig behov for at tage fat i det, og jeg bemærkede, at du netop sagde, at hvis vi vil bevare sognestrukturen med sogne af meget forskellig størrelse, er det nødvendigt at gøre det lettere at koordinere på provstiniveau. Men vi har en hellig gral, som hedder, at sognet er det absolut bærende element i den danske folkekirke. Så jeg har lidt svært ved at se, hvordan vi skal kunne det. Derudover blev der i forbindelse med betænkning 1527 rejst diskussion om, at man i budgetsamrådet med kvalificeret flertal kunne beslutte sig for at overlade kompetence til provstiudvalget. Jeg kan i vores provsti se muligheden for, at det altid vil være meget nemt at etablere et kvalificeret mindretal imod en eller anden given hensigtsmæssig – og måske også nødvendig - beslutning om at give provstiudvalget kompetence.

43, Kirsten Jakobsen: Jeg var glad for at høre Inge Lise tale om sognebåndsløsningen. Mit håb er, at vi denne gang kan få lov til at løse sognebånd til kirken. Vi er seks menighedsrådsmedlemmer, der er havnet i et dybt, sort hul i lovgivningen og derfor ikke kan stille op til det kommende menighedsrådsvalg. Årsagen er, at vores præst sidder i Grønland og har orlov på 8. år. Vi har haft talrige konstituerede præster - den seneste er konstitueret for 3 måneder med mulighed for forlængelse. Og den slags præster kan man ikke løse sognebånd til.

377, Niels Hørlyck: Tak til Inge Lise for en god mundtlig kommentar. Jeg er nok ikke klar til at nedlægge distriktsforeningerne, som Inge Lise skitserede, men jeg tror, det er vigtigt, at vi nu går hjem lokalt og drøfter, hvad der er vores opgaver. Hvis det kun er at vælge delegerede hertil og at omfordele pengene mellem menighedsrådene, så der kan blive betalt for de delegerede, kan vi måske lige så godt finde en anden måde at gøre det på. Ved bestyrelsesvalgene er jeg nok heller ikke parat til at slippe tanken om et medlem pr. stift. Jeg kan godt se, at en mindre bestyrelse vil kunne træffe nogle hurtigere beslutninger, men vel ikke nødvendigvis bedre. Og det kommer så også an på, hvad der egentlig er af opgaver i bestyrelsen. Jeg har fornemmet, at der er arbejde nok til dem, der er.

27, Otto Herskind Jørgensen: Tak til formanden for modet til at rejse debatter. En folkekirke bør være folkets kirke på den måde, at det er en folkestyret kirke. Og i folkestyre ligger der, at man snakker om tingene, hører efter hvad de andre siger og somme tider ændrer holdning. Det er sådan en debat, Inge Lise har lagt op til. Det byder vi rigtig velkommen. Jeg hørte det ikke sådan, at distriktsforenin-

gerne skulle nedlægges. Ingen vil forbyde nogen at opretholde en distriktsforening og bruge den som ramme om deres samarbejde, og hvis det falder naturligt, vil den også komme til at spille en rolle i kirkens liv. Men hvis den ikke spiller en rolle i kirkens liv, har den heller ikke mening i vores liv her. Vi får brug for rigtigt mange og nok anderledes samarbejdsorganer i fremtiden, og vi skal passe på ikke af gammel vane at opretholde gamle strukturer, som vi har vænnet os til. Vi skal opretholde og danne de samarbejdsorganer, der passer til de opgaver, der ligger for os nu. Og en personlig bemærkning: Når der tales om repræsentativt demokrati i forbindelse med forfatning, synes jeg først og fremmest, at vi skal vælge repræsentanter for mennesker i stedet for geografi og strukturer. Man skal være meget forsigtig med at indbygge en stiftsstruktur alt for stærkt i en forening, der bør repræsentere mennesker og naturlige sammenhænge.

297, Folke Skov: Det er godt, at vi nu har taget hul på det med distriktsforeningerne. Og vi kan ligeså godt nedlægge dem, for de er et levn fra gammel tid, hvor al kommunikation fra Landsforeningen til menighedsrådene gik igennem distriktsforeningen. Med de moderne kommunikationsmidler vi har i dag, kan jeg ikke se den store berettigelse for distriktsforeningerne, og hvis deres eneste opgave er at finde delegerede her til landsmødet, er det en lidt mager beskæftigelse for os. Og hvad skal vi så have i stedet? Den debat kommer til at tage nogle år. Jeg er godt klar over, at der findes velfungerende distriktsforeninger rundt om, men der er vel ingen hindring for, at de kan fortsætte et lignende samarbejde fremover. Inge Lise var også inde på, at bestyrelsen skulle slankes. Det er måske godt nok, for jeg hører, der er problemer med tiden, når så mange vil til orde. En bestyrelse på 12 vil sikkert sagtens kunne gøre det.

100, Kjeld-Ole Munk: I formandens beretning tales der om forfatning. Jeg kunne godt tænke mig at spørge, om bestyrelsen har lagt sig fast på, at det skal være en kirkeforfatning, eller om man stadigvæk vil arbejde med flere modeller. Der står jo, at folkekirkens forhold ordnes ved lov. Og mht. provstibetænkningen synes jeg, at der kan være problemer med f.eks. at lægge kirkelukninger i provstivalgets regi. Der kan være en fare for, at man lukker dem ude, man ikke kan lide. Jeg synes, man i stedet skal arbejde på at få nogle objektive kriterier at arbejde ud fra, så det ikke bliver tilfældigt, hvor man slår ned mht. kirkelukninger. Og så er der spørgsmålet om distriktsforeningerne. De fleste steder gør distriktsforeningerne et kæmpe stykke arbejde med kursusvirksomhed, og det er stadigvæk dem, der er tættest på menighedsrådene i deres egne områder. Der kan godt være steder, hvor distriktsforeningerne ikke fungerer så godt, men så er det måske der, man skal slå ned og få tingene i gang. Det vil være synd og skam at fjerne et vigtigt demokratisk led.

250, Karin Jensen: På vores provstikontor er der foruden provsterne en sekretær og en konsulent. Så kom vi jo også til sparerunden, og der var der næsten et flertal, der mente, at vi kunne spare kontingentet til Landsforeningen. Når vi nu har en konsulent inde på vores provstikontor, så kunne hun jo bare ringe til Landsforeningen og få svarene. Da det ikke var som et punkt på dagsordenen, kunne vi naturligvis ikke stemme om det, men jeg følte mig lidt utryk ved den ordning. Til sidst vil jeg sige tak til dem på Landsforeningens kontor. De er altid flinke, når man ringer derud og beder om svar

343, Svend Ove Böhm: Sidste år oplevede jeg lige pludselig, at de ting, jeg som kontaktperson skulle arbejde med i forhold til personalet, skulle deles mellem stiftet og menighedsrådsforeningen. Jamen, Herre Jemini. Hvorfor samler man ikke det hele ude i menighedsrådsforeningen, så man også der har overenskomsterne? Det må jo være et krav, at vi forhandler overenskomsten med organisationerne, og ikke ministeriet. Det må være et krav, når vi sidder ude i menighedsrådsforeningerne eller i menighedsrådene, at vi kan få ordentlige oplysninger om de ansattes lønninger. Det kan vi ikke i dag. Man kan måske få det fra det lokale provsti, eller man kan få nogle tilnærmelser inde fra Kirkeministeriet. Hvorfor går man ikke ind i Danmarks Statistik og får lønningerne? Så jeg vil gerne have menighedsrådsforeningen lavet om til en arbejdsgiverorganisation, så vi kan gå i arbejdsretten eller få udnævnt en opmand, hvis vi har nogle tvister med fagforeningerne.

226, Gustav Sieg Sørensen: Det rigtige vil være at få nogle bæredygtige sogne, og det betyder, at sognene og menighedsrådene selvfølgelig skal tage sig af det kirkelige, det administrative og det øko-

nomiske. Det er vi simpelt hen nødt til, hvis vi fortsat vil være en protestantisk kirke. Efter protestantisk opfattelse hænger sjæl og krop sammen, og så er sognene nødt til at have både det kirkelige og det administrative. Det skal jo nødt til blive som i de katolske menighedsråd i Danmark, hvor menighedsrådet kun kan bestemme åbningstider og sådan noget, og stiftet styrer økonomien. Det må være menighedsrådene, der bestemmer her i folkekirken. Og jeg vil nødt til have, at provstierne render med vores penge og vores indflydelse. Jeg synes godt, vi kan skele til Sverige, hvor man har 3 niveauer. Man har sognene, stifterne og det rigsomfattende, altså det landsdækkende. Man har godt nok provster i Sverige, men altså ikke provstier på den måde, man forestiller sig i Danmark. Og så er der lige en forbi-tring af geografien omkring Limfjorden. Der har været en del omtale af en præst, som ikke bryder sig om at begrave de døde. Det er ikke i Hjørring, men derimod i Thisted.

59, Terkel Troels Nielsen: Det mest centrale spørgsmål i kirken i dag er selvfølgelig om Grundlovens løfteparagraf. I 1800-tallet var der flere forslag, der aldrig blev til noget. De konservative, embedsapparatet, ønskede en samlet kirkeforfatning. Grundtvig og venstre gik imod. Det blev heldigvis ikke til noget. Nu bliver spørgsmålet taget op igen, og vi ser igen en alliance mellem væsentlige dele af embedsapparatet og i øvrigt en række velmenende mennesker, som af særlige grunde mener, at der nu er behov for en forfatning. Jeg ved ikke, hvad man kan gøre efter en forfatning, som man ikke kan gøre allerede i dag. Man ønsker en selvstændig kirke. Kirken skal have mund og mæle. Kirken skal kunne sige ja og nej. Det skal være centralt. Kirken skal have en mening. Kirken skal være fuldstændig selvstyrende f.s.v. angår indre kirkelige anliggender. Og så ved vi jo godt, at denne kirke i lighed med vore andre søsterkirker i vore nabolande vil komme til at skulle tage stilling og fremsætte krav om en række forhold i samfundet, som ikke har ret meget med kirken at gøre. Kirken vil være en faktor i samfundet. Kirken vil være en politisk faktor. Det vil blive vanskeligt at fastholde adskillelsen mellem religion og politik. De, der vil skille kirke og stat, vil opleve det paradoksale, at man vil samle politik og religion, og det er overordentlig uheldigt. Der vil blive en magtkoncentration. Vi kan jo se, at der ligger en stærk vilje til magt bag disse tanker, og jeg vil stærkt opfordre alle her til at tage afstand fra det overalt, hvor det drøftes. Vi skal sige nej til en kirkeforfatning. Vi skal holde fast ved adskillelsen mellem religion og politik. Til noget andet: Vi havde et udmærket midtvejsmøde, hvor vi drøftede distriktsforeningerne. Distriktsforeningerne skulle styrkes og have nogenlunde ensartet struktur, uden at der skulle udøves tvang over for distriktsforeninger. Men nu ser vi en meget elegant kovending, hvor distriktsforeningerne skal væk. Der skal være direkte forhold mellem distriktsforeningernes bestyrelser og menighedsrådene. Bestyrelsen skal være mindre igennem en magtkoncentration, og så vil vi få en styrkelse af magthaverne i samfundet.

594, Helene Hay: Jeg tilslutter mig det kor, der godt kan lide vores formand, for vi har rigtig godt af at blive provokeret og af at diskutere, om der er ting, vi skal ændre. Af en eller anden grund jamrer vi altid, når der kommer forslag til ændringer. Vi er nødt til at være villige til se på de forhold, vi har at arbejde med. Det bliver sværere og sværere at få folk til at træde ind i menighedsrådene, måske fordi der er ting, vi kunne ændre eller gøre bedre. Og så nytter det altså ikke noget, at vi ikke er villige til at se på det. Ofte ved vi slet ikke, hvorfor tingene er, som de er. Jeg spurgte Inge Lise i går – lidt provokerende - hvorfor årsmødet ligger, hvor det ligger, for det er absolut ikke beregnet til studerende, der går til eksamen lige nu. Hun svarede, at det gør det, fordi man i gamle dage var færdig med roerne og endnu ikke begyndt på høet. Når nu man har problemer med at skaffe frivillige, er det måske, fordi der er opgaver, som ikke er så sjove. Min drøm er, at vi kan have menighedsråd, der kan få det hele til at fungere, sådan at vi laver det, vi har lyst til, og ikke noget som helst andet. Så tror jeg, det bliver nemmere at skaffe frivillige.

60, Inge Espensen: Mange tak til formanden for at have modet til at komme med spændende idéer. Jeg synes, vi skal være åbne over for dem, for vi bliver nødt til at se i øjnene, at tiden har ændret sig. Hverken folkekirkens eller Landsforeningens struktur passer med 2012. Vi bliver nødt til at gå ind i en debat om, hvordan kan vi tilpasse os, sådan at vi stadigvæk har indflydelse, for det er jo indflydelsen det handler om. Og jeg tror ikke, vi skal lægge os fast på, om der skal være tre lag i hverken folkekirken eller Landsforeningen. Lad os være åbne i de diskussioner. Også mht. sognestrukturen synes jeg, at vi skal være åbne. I Hillerød Provsti har vi et fælles kirke-/regnskabskontor, og det fungerer rigtig

godt. Mange af de administrative ting foregår på det fælles kontor, og det giver god synergieffekt og meget mere kvalitet i udførelsen af opgaverne. Landsforeningen skal fortsætte det gode arbejde med at blive til en arbejdsgiverorganisation. Jeg er ikke helt sikkert på, om konsekvenserne for Landsforeningen er så sorte, som jeg umiddelbart hørte det i går, men jeg har måske ikke forstået det rigtigt. Kommunerne har en styrelseslov, og de har KL, som varetager hele arbejdsgiverrollen og en masse rådgivnings- og konsulentopgaver på samme måde, som Landsforeningen gør i dag. Måske skulle vi se på, hvordan kommunerne gør, uden at kirken nødvendigvis skal gøre det samme. Der er mange steder at få inspiration. Og lad os få en debat. Møderne i forbindelse med provstibetænkningen var rigtig gode. Den vej skal man følge fremover.

210, Kristian Kaptain: Jeg vil godt starte med at sige tak for, at vi har fået fat det rigtige sted, så vi ikke skal afgive mere magt til landsformanden eller til en endnu snævrere bestyrelse, end vi kender i dag. Der er i forvejen ikke for meget demokrati i Landsforeningen. Man glemmer at konsultere sine rødder - menighedsrådene og distriktsforeningerne - når man får sæde i forskellige udvalg og kommissioner. Det skal ske på forhånd. Jeg sagde det allerede for 3 år siden, da formanden pavestolt meddelte, at hun var håndplukket til at sidde i udvalget, der skulle afgøre, om man kunne kirkelig vie personer af samme køn. Formanden sagde, at der ikke skulle spørges, for hun var personligt udpeget. Og det kan man aldrig være, når man er landsformand. Og så får vi en provstibetænkning, som vi heller ikke har hørt ét ord om, før den ligger på bordet som et fait accompli. Det er ikke rimeligt. Vi skal spørges på forhånd. Og nu lægger formanden op til at fortælle om Landsforeningens syn på den påtænkte modernisering af folkekirkens styringsstruktur. Jamen, der er intet kommissorium endnu. Vi andre skal da spørges, så vi kan give vores besyv med. Formanden og bestyrelsen skal da vide, hvad rødderne vil.

Inge Lise Pedersens bemærkninger til indlæggene:

I kan næsten regne ud, at jeg ikke kan kommentere hvert enkelt indlæg, så jeg vil prøve at samle det lidt. Og måske kan jeg synes at komme lidt let hen over nogle af indlæggene, men det er fordi, emnerne dukker op senere i forbindelse med beretningen.

Kirkestyret: Vi har ikke i bestyrelsen nogen faste forestillinger om, hvordan et kirkestyre skal se ud. Jeg sagde udtrykkeligt, at vi ikke skal begynde at stille modeller op, før vi aner, hvad der står i kommissoriet, og før vi ved, hvor bredt et område udvalget skal arbejde med. Til gengæld vil jeg advare temmelig meget imod, at vi lader diskussionen om styringsstruktur gro fast, så vi gentager alle de gamle argumenter imod en kirkeforfatning. Vi går galt i byen, hvis vi brænder os så meget på tingene, at vi ikke tør røre ved diskussionen. Hvis vi ser på de gamle diskussioner fra 1800-tallet, var situationen en anden. Da var det i høj grad embedsapparatet og især gejstligheden, der ivrigt gik efter magten. Men det var en kirke, der ikke havde nogen demokratiske organer. I den situation vil en kirkeforfatning se ud på en helt anden måde end i dag, hvor der er demokratiske kirkelige organer på sogne-niveau, provstiniveau og stiftsniveau. Om vi skal bevare 3 niveauer, tør jeg heller ikke sige. Men det har vi i øjeblikket, og derfor vil et eventuelt centralt styrende organ komme til at få en anden rolle, end det ville have fået i 1800-tallet. Og så siges det, at kirkens forhold ordnes ved lov. Nej. I Grundloven står der helt klart, kirkens *forfatning* ordnes ved lov. Det andet er en populær måde at læse det på, fordi man ikke vil kan lide ordet forfatning, men sådan står det altså. Og vi har ikke lagt os fast på noget som helst, men derimod lagt meget vægt på, at vi får så åben en proces, som et udvalgsarbejde nu engang kan blive, for det er et vigtigt spørgsmål.

Sognestruktur: Jeg spørger, om vi er modne til en radikal sogneændring. Det enkleste, mest effektive, mindst bureaukratiske og administrativt billigste for folkekirken er jo, at vi havde en sognestruktur med sogne af mere ensartet størrelse. Problemet er jo bare, at vi ikke er i færd med at begynde helt forfra med at inddele landet i passende størrelser. Vores mindste sogne har under 100 medlemmer og de største næsten 20.000. De har ifølge lovgivningen de samme opgaver, og det ville jo være mærkeligt, hvis de kunne løfte opgaverne på samme måde. Nu er jeg pragmatiker, og hvis vi mener, at det er umuligt at komme igennem med den ideelle løsning og en radikal sognereform, mener jeg, at det er vigtigt at gøre det vanskeligere for det enkelte sogn at blokere for samarbejder, som de andre sogne i

provstiet ønsker. Det er faktisk det, provstibetænkningen handler om. Den handler ikke om at flytte kompetence fra sogneniveau til provstiniveau. Læg mærke til, at det drejer sig om muligheden for at bemyndige et provstiudvalg til at foretage visse koordineringer og visse strukturændringer. Der er en talemåde, som jeg synes er vigtig, at det bedste er det godes fjende. Hvis man kun vil gå efter det ideelle og afviser alle andre løsninger med foragt, så ender man med ikke at få forbedringer overhovedet. Og så skal vi passe på med, så snart nogen foreslår en ændring, at råbe op om bureaukratisering fra oven, centralisering, DJØF'isering, managementtænkning osv. Man hører ordene brugt som påstande, uden at der kommer ét eneste regulært argument. Det er farligt, hvis vi luller os fast i, at bare vi kan alle de væmmelige ord, så kan vi også sørge for, at der ikke sker en døjt.

Kirkelukninger: I provstibetænkningen foreslås det, at provstiudvalget kan bemyndiges til at komme med indstillinger om strukturændringer. Vi har aldrig ment, at det er provstiudvalget, der skal træffe beslutningerne, men udvalget skal indstille til det næste niveau, nemlig stiftsråd og biskop, som så skal gå videre til Kirkeministeriet. Det er en tretrinrakete under alle omstændigheder, og dermed bliver de helt tilfældige ting jo nok standset undervejs.

Så spørges der efter objektive kriterier for kirkelukninger. Det har vi virkelig forsøgt i København, da det gamle stiftsråd for år tilbage forsøgte at lukke 10 kirker. Det lykkedes ikke, fordi ministeren ikke ville have skidt på fingrene. Men der blev nedsat et tremandsudvalg, som ihærdigt prøvede på at finde nogle faste parametre for, hvad der skulle opfyldes, for at en kirke kunne leve videre. Det var ikke muligt at finde faste parametre, og spørgsmålet er meget sammensat. Vi ved ikke, hvor stort det ideelle sogn er for at være bæredygtigt. Man kan lave alle mulige tommelfingerregler, hvorefter vi alle sammen kan finde sogne, som bør være undtagelser fra disse tommelfingerregler. Det er både et spørgsmål om økonomi og om kirkeligt liv. Og vi skal også sikre, at vi ikke lukker 5 kirker lige ved siden af hinanden, så en bydel bliver uden kirker – heller ikke selv om de måske er døde alle sammen, hvis vi nu skal være grove. Vi er nødt til at brede det ud, så der stadigvæk bliver et net af kirker, der ligger rimelig fordelt, og vi må også se på, hvad Kulturarvsstyrelsen og Nationalmuseets kirkekonsulenter siger om kirkernes bevaringsværdighed. For hvis folkekirken eller sognet ejer dem, og de bliver fredet, så har vi pligt til at holde dem vedlige, uanset om vi bruger dem til noget eller ej. Og ligger to kirker nu ved siden af hinanden, og den ene er bevaringsværdig, må det også indgå. Derfor bliver det i sidste ende et skøn, der bliver behandlet i flere omgange, og der gives desværre ikke noget enkelt og klart svar på, hvilke kirker der skal lukke. Det ville være lykkeligt og nemt, hvis der gjorde.

Landsforeningens struktur: Ja, i mit hoved kom der nok en kovending efter midtvejsmødet, for jeg fandt ud af, at vi har lidt det samme problem her som med sognestrukturen. Vi har distriktsforeninger af meget forskellig størrelse, og de kan magte forskelligt, er forskelligt indrettet og har forskellige vedtægter. Det har vi drøftet længe og flere gange, og også på mere end ét midtvejsmøde. Og vi er blevet opmærksomme på, at selv relativt beskedne ændringer er blevet mødt med raseri fra mange af distriktsforeningerne. Når vi f.eks. siger, at valget af delegerede bør ske på generalforsamlingen, siger de, at det sandelig skal være bestyrelsen, der skal have lov til at være delegerede. Hvorpå jeg siger, at så kan I jo få generalforsamlingen til at vælge bestyrelsen, hvis den ønsker det. Vi har brugt oceaner af tid i vores eget organisationsudvalg, i bestyrelsen og på midtvejsmøder på at få gennemført selv relativt beskedne ændringer i distriktsstrukturen, men distriktsforeningerne er meget lidt tilbøjelige til at vige så meget som en tomme. Samtidigt er det et faktum, at der er mindst en håndfuld distriktsforeninger, der ikke fungerer. Er det så vigtigt at have det mellemlag? Landsforeningen er blevet skabt af distriktsforeningerne, og tidligere blev distriktsforeningerne også brugt som kommunikationskanal ud til menighedsrådene, for det var nemmere at skrive til 47 foreninger end til alle rådene. Men det problem er ryddet af vejen i dag, og jeg synes, vi skal gøre op med os selv, om vi har brug for den nuværende struktur. Måske får det ikke så fatale konsekvenser for Landsforeningen, hvis vi får en kirkeforfatning med et centralt styrende organ. Men det forudsætter, at vi får lov til at blive en arbejdsgiverforening. Hvis vi ikke får lov til det, kan jeg ikke se ret mange muligheder for en landsforening. Og det er ikke en selvfølge, at det er os, der skal være arbejdsgiverforening. Det er også noget, vi skal slås for. Men der vil komme ændringer, og derfor er vi nødt til at se på vores egen struktur. Vi er også nødt til at se på økonomien i vores måde at agere på i bestyrelsen. Derfor har vi også ændret vores struktur og lagt flere opgaver i udvalgene. Det er mere effektivt. Og det er lidt beklageligt, hvis ordet effektivitet

også er blevet et af de absolut negative ord. Når jeg taler om effektivitet i bestyrelsen, antyder nogle af indlæggene, at det er mig, der er magtliderlig. Jeg kan hilse og sige, at jeg lægger op til en diskussion af hele strukturen, og eftersom jeg har erklæret, at jeg ikke genopstiller næste år, får jeg personligt ikke glæde af en eventuel magtkoncentration, vel? Og når jeg spiller den ud nu, er det for at give os rimelig tid til diskussionen, for den er vigtig. Det koster i øjeblikket 25-30.000 kr. at holde et bestyrelsesmøde. Nogle af jer taler om, hvad I betaler for at være medlem af foreningen. Derfor skal vi da være opmærksomme på, om vi skal have en slankere struktur i foreningen.

Repræsentativt demokrati: Jeg kender faktisk ikke mange andre tilfælde end vores, hvor bestyrelsen vælges af 10 forskellige valgforsamlinger i stedet for af én samlet valgforsamling. Så det er faktisk et helt held, hvis de 10 så tilsammen har en bredde, der gør, at det bliver en funktionsduelig bestyrelse. For det har ingen kunnet tænke på, for ingen har vidst, hvem de andre valgte. Det vil jeg gerne gøre op med, og for mig er det vigtigt, at repræsentativiteten er der på delegeretmødet. Der skal man selvfølgelig vælges efter områder og også fordeles efter, hvor mange vi er. Det svarer jo til fordelingen i valgkredse osv., uden at vi har så mange finesser, som man har i vores folkestyre. Selve sammensætningen af bestyrelsen efter vores nuværende model dur ikke, og det er altså også et problem, at vi går af alle sammen på én gang. Prøv lige at tænke jer en arbejdsgiverforening, hvor alle går af, og ingen bliver genvalgt. Kan I lige se, hvor meget slagkraft sådan en forening får? Den kan selvfølgelig godt få slagkraft, hvis den har et dygtigt sekretariat. Men så har vi jo udnævnt embedsmændene til bestyrelse, fordi vi er bange for at ændre i vores valg til bestyrelsen. Derved glider magten et andet sted hen. Alt det med at magt og administration er forfærdeligt: jamen, regeres skal der, og administreres skal der også. Og hvis vi ikke vil gøre det i de demokratiske organer, kommer der andre og gør det. For det bliver gjort. Så lad os nu få en ordentlig diskussion om det. Lad os se på, hvad der er funktionelt, hvis vi får andre vilkår for Landsforeningen. Det, tror jeg nemlig, vi får under alle omstændigheder.

6. Forelæggelse og godkendelse af bestyrelsens beretning om arbejdet i det forløbne år

Bestyrelsens beretning fremgik af årsrapport 2012, som forud for delegeretmødet var sendt til årsmødedeltagerne. Beretningen var opdelt i seks hovedafsnit.

Beretningens hovedafsnit "Menighedsrådsvalg"

406, Jørgen Pram Gad: Det siges, at vi har en folkekirke. Jeg siger, at den efterhånden er forsvundet. Vi har en magtbasiskirke, hvor magten er hos provsten, provstiudvalget, stiftet og ministeriet. Man har langsomt fjernet en stor del af magten fra menighedsrådene og givet den til andre, og derved er det for mig at se ikke længere en folkekirke i betydningen "en folkets kirke". Vi vil gerne have flere og især yngre personer til at stille op til menighedsrådsvalget. Handles der så ud fra denne målsætning? Snarere tværtimod. Der gives større magt til provst, provstiudvalg og stift. Menighedsrådets kompetence bliver indskrænket, og derved bliver det sværere at gøre nye og yngre medlemmer interesserede i at deltage. Jeg vil give et par små eksempler. I Skibet Sogn har vi købt en lille skov ved siden af kirken, og vi har fået alle tilladelser til at anlægge en parkeringsplads på et lille stykke af arealet. Det vil ikke være et stort problem for en dygtig anlægsgartner at udføre det arbejde. Men så kommer bureaukratiet virkelig ind i billedet, for stiftet ønsker en plan, og to konsulenter skal spørges, og det hele koster en masse penge. Disse konsulenter er gode at have til relevante opgaver, men i småtingsafdelingen er det totalt spildte penge. Et andet eksempel: På vores kirkegård mangler vi nogle små urnegravpladser. Vi har et område, hvor der i forvejen er nogle få urnegravpladser og nogle almindelige gravpladser, som er nedlagt. Det vil være hensigtsmæssigt at udvide med flere urnegravpladser på dette sted. Det er ikke nogen stor ændring, og hele menighedsrådet kan se, at det er det eneste rigtige. Men det må vi ikke selv bestemme, for her skal provstiudvalget ud og besigtige kirkegården. Jeg er ikke i tvivl om, at de vil godkende det, men det er vanvittigt, at provstiudvalget skal ind over det. Giv magten tilbage til menighedsrådet, for så vil det være lettere at få yngre at stille op.

60, Inge Espensen: Tak til bestyrelsen for at gå ind i valgdiskussionen på en anderledes og utraditionel måde. Det er godt at få nogle debatter frem. Men jeg synes, at sprogbrugen er ærgerlig, og jeg sætter spørgsmålstegn ved, hvor befordrende den er for debatten. I vores sogn har vi gennemgået de ti spørgsmål under almindelig moro, men der kom ikke meget debat ud af det. Vi synes spørgsmålene er negativt ladede, og det flytter fokus fra det, det handler om. Det er ærgerligt.

Det var en rigtig god idé at starte kampagnen med møder over hele landet på samme tid. Jeg deltog i Hillerød, hvor vi havde en god debat, men det var begrænset, hvor mange der var med. Og det kan ikke undre, for man kan næsten betegne mødet som et hemmeligt møde. Målgruppen var meget uklar, og det var også uklart, hvem der skulle annoncere. Så mødet blev meget internt. Det er jo ærgerligt, for på den måde får vi jo ikke få fat i interesserede mennesker og får dem til at stille op. Betrag ikke mit indlæg som en irriterende kritik, men tag det konstruktivt og positivt med, når nu I skal evaluere valgkampagnen, sådan at vi om 4 år kan få en endnu bedre debat.

295, Jakob Graabæk Møller: Hvis det er svært at få folk til at stille op til menighedsrådene, er det fordi, det måske er for kedeligt at være med. Når jeg tænker på, hvad jeg har oplevet af formænd, og på hvordan menighedsrådsmøder om bagateller kan trække ud i 6-7-8 timer. Jeg har siddet i et byråd i nogle år, og der kunne man bevilge et par millioner på 3 sekunder. Det er en helt anden snak. Det skal ikke være for kedeligt at sidde i disse råd. Og man kan gøre det kedeligt ved at fjerne regnskaberne fra os og lægge det i provstiet. Hvad skal det dog der? Det skal da være et medlem af menighedsrådet, der har opgaven. Så siger nogen, at de ikke kan finde ud af det. Det skulle enhver med en almindelig regnskabsuddannelse da gerne kunne, og ellers har vi jo Landsforeningens konsulenter, der gerne kommer og hjælper os. Ingen grund til panik. Men hvorfor finder vi os i, at man fra højere sted gør disse regnskaber så fuldstændigt tossede og indviklede? Det bør vi ikke finde os i.

Inge Lise Pedersens bemærkninger til indlæggene:

Regnskaberne: Mange menighedsråd har ikke en regnskabsuddannet i menighedsrådet, og regnskabssystemet hænger sammen med, at vi lever i et moderne samfund, hvor tingene på mange måder er mere komplicerede end før. Så at det er indviklet, skyldes hverken Landsforeningen eller Kirkeministeriet. Det er ikke så enkelt, at vi bare kan lave et lille cigarkasseregnskab, og vi kan ikke bare nøjes med at påtage os den administration, vi orker, for vi er afhængige af lovgivning, der også gælder uden for kirken.

Valgkampagnen: Mht. de hemmelige debatmøder forsøgte vi for første gang at have et samarbejde med en række frie kirkelige organisationer, og det var ganske nøje aftalt, at de også skulle medvirke til lokal annoncering osv. Jeg er fuldstændig klar over, at det nogle steder kneb. Jeg var selv tovholder på et af møderne og var lidt bekymret for, om der var annonceret lokalt. Jeg skrev så mails til alle distriktsforeninger i området plus lidt til, og jeg skrev til alle provster i området plus lidt til og bad dem hjælpe til med at få udbredt kendskabet til mødet. Hvor mange svar tror I, jeg fik? Nul! Og det var disse velfungerende distriktsforeninger! De gad ikke engang svare. Det samme gjaldt provsterne, som jo også må have en vis interesse i, at vi får nogle velfungerende menighedsråd. Det var som at slå i en dyne. Sådan er vores kommunikationsvilkår så ganske ofte, vil jeg hilse og sige. Da jeg tog af sted, var jeg meget spændt på, om der overhovedet kom andre mennesker end mig. Det gjorde der faktisk. Og hvad angår sprogbrugen, er kampagnen jo lavet af et professionelt bureau, og da de første spørgsmål blev forelagt i bestyrelsen, grinede vi også ganske meget og syntes, at det var det mest tumpede, vi havde hørt i lange tider. Men vi blev belært om, at kampagnen ikke rettede sig mod os, men mod et meget bredere udsnit af den danske befolkning. Jeg sammenligner dette med dengang, jeg var formand for Kirkeligt Samfund, og vi i bestyrelsen diskuterede nogle spørgsmål, som skulle bruges ved nogle debatmøder over hele landet. Et af spørgsmålene var, om man bliver lykkeligere af at tro. Og teologerne i bestyrelsen var rædselsslagne, himmelfaldne og rasende over sådan et tåbeligt spørgsmål, men det var faktisk det, der fungerede bedst på debatmøderne. Det er nemlig ikke inderkredsen, der kan fortælle, hvilke spørgsmål vi skal stille, når vi skal nå ud til nogle andre. Jeg synes, det er en slags succeskriterium, at 6.500 indtil videre har været inde på listen. Så mange har vi aldrig nået i andre kampagner.

Leif Thulstrup Bruhns (bestyrelsen) bemærkninger til indlæggene:

Denne gang har vi taget en helt ny og utraditionel metode i brug og lavet en kampagne, der skal vække danskerne og få deres følelser i gang, og det virker jo fantastisk. Inge Esbensen blev irriteret på spørgsmålene, og det er også meningen. Vi skal nemlig diskutere, vi skal vågne og sige, at nu skal vi gøre noget. Det er banale spørgsmål, det er jeg fuldstændig enig i, men somme tider skal nogen udefra fortælle os, at vi bliver nødt til at røre ved strenge, som vi ikke plejer at røre ved. Og alle de folk, der har reageret, er et tegn på, at vi har sat følelser i gang. Og vi skal sørge for, at det bevirker, at danskerne vil komme til opstillingsmøderne, at de vil stille op på en liste, og at de vil gå ind i debatten. Fase 1 kører fra marts og til juli, og i fase 2 tager vi udgangspunkt i svarene fra fase 1 og kører kampagne på det. Gå ud og tal med dem, der står ude på standen, og få alle de oplysninger I skal have. Valgpakker kan man stadigvæk købe ligesom i gamle dage, og man kan også downloade dem. Og man kan både købe og downloade kampagnepakker. Det samme gælder Værd at vide, som mange er så glade for, og som kommer på gaden om en måneds tid.

Beretningens hovedafsnit "Kirkelukninger"

195, Børge Kirkegaard: Kirkelukninger er udtryk for en defensiv kirke. Lad os i stedet få en offensiv kirke, altså en kirke for folket. Vi har smukke bygninger i form af kirker, sognegårde og sognehuse. Lad os fylde dem med alskens aktiviteter. Hjemme hos os kommer der tit om søndagen to pensionister og to forkølede konfirmander, og det er ikke rigtig særlig offensivt. Når vi spørger mennesker, hvorfor de ikke kommer i kirken, er svaret, at de keder sig. Og derfor gider de ikke komme, for deres tid er så kostbar, at de hellere vil bruge den til noget andet, hvor de ikke keder sig. Jeg ved godt, at der er mange forskellige former for gudstjenester, men vores er i hvert fald en af de triste. Prædikenen er tit simpelthen uforståelig, og vi har salmer, der næsten er umulige at synge, og en musik, der er kedelig at høre på. Man sidder og gaber, og det kan ikke være meningen. Lad os bygge en kirke af levende stene, som Grundtvig sagde. Det er det, vi har brug for. Så vil alt det med kirkelukninger være fuldstændig uaktuelt. Og lige til sidst en ganske kort beretning fra min egen kirke derhjemme. Vi har som sagt ikke den store søgning til gudstjenesterne, men derimod en kæmpe søgning, så snart vi f.eks. arrangerer udflugter. Og i år snød vi dem rigtig godt og grundigt. Vi sagde, at de kun komme med på udflugten, hvis de havde været i kirke, for der var der, vi udleverede billetter. Der var et par stykker, der blev småsure, men det kan vi leve med.

255, Henry Just: Jeg kommer fra Timring-Tiphede Sogn. I 1900 byggede de lokale bønder en hede-kirke i Tiphede, fordi der var behov for en kirke. I det forløbne år har provsti og stift sat spørgsmålstegn ved det formålstjenlige ved at have kirken længere. Og det er berettiget, for når sognebørnene er skrumpet ind til cirka 150, er der ikke den store tilstrømning til kirken. Men der er næsten ikke noget at spare ved at lukke den med de få gudstjenester, der er derude. Kirkegården skal stadigvæk passes, kirken skal stadigvæk holdes opvarmet, fordi den ikke må forfalde. Vi har et problem med de små kirker ude i landdistrikterne, som i disse år bliver affolket. Og derfor vil jeg henstille, at Landsforeningen tager problemet op. Hvordan får vi afviklet på en ordentlig måde? Og hvad siger Nationalmuseet? Nu er Tiphede en ny kirke, men det kunne også være en middelalderkirke. Kan vi så få lov at lukke den? Og hvad med fredningsmyndigheder osv.? Jeg har en idé om, at vi skal have fundet ud af, hvilke kirker i Danmark vil vi bevare som middelalderkirker. Kun vi f.eks. finde 100, der var bevaringsværdige og så bruge pengene på virkelig at bevare dem som fortidsminder, også selv om de måske er i brug? Og jeg vil også gerne nævne Timring Kirke, der er næsten totalt ombygget i 1920. Hvorfor skal vi stadigvæk arbejde med Nationalmuseet, hver vi gang vi piller ved en sten?

327, Tom Ebbe Jakobsen: Ordet kirkelukninger kan godt virke meget negativt. Jeg synes, vi skal til at se lidt mere positivt på tingene. Vi skal have lukket de kirker, der skal lukkes, og nedroslet kirker, hvor befolkningsgrundlaget ikke er stort nok, for det er dyrt at have præst og organist på, og selvfølgelig skal kirken vedligeholdes. Men vi er også nødt til at få nye kirker. Jeg er meget forbitret over, at man i Jylland igennem det sidste århundrede har postet penge i kirker i København, og nu lukker man dem og bruger penge til undersøgelser, og jeg ved ikke hvad, i stedet for at tænke på os i Jylland, der står og mangler en kirke. Vi har ikke mulighed for at bygge en kirke for de midler, der er i skattelignin-

gen, nu hvor vi også skal sikre, at små sogne ude på landet kan få ombygget deres kirker. Så jeg kunne godt tænke mig, at vi vender om og ser på, hvordan vi kan hjælpe de sogne, der mangler en kirke.

73, Verner Bech: Når vi taler om kirkelukninger, taler vi for mig at se om to forskellige grupper. Dem i de små landsogne, og dem i de store byer, og der har København jo været i medierne. Det siger sig selv, at der ikke skal være kirker, hvor der ikke er folk. Jeg er så naiv at tro, vi er skabt med fantasi og opfindsomhed, så lad os bruge det til de udfordringer, vi har. København er jo en storby, hvor folk bevæger sig, og det giver ikke meget mening at tale om gamle sogne i København og i andre storbyer. I Hillerød har vi forskellige ting i de forskellige kirker. Hvorfor skal vi alle sammen lave det samme? Lad os dog lave nogle ting i de forskellige kirker, som appellerer til bestemte interessegrupper eller forskellige menigheder. Folk bevæger sig i dag. Det gør de også, når de skal køre børn til fodbold eller anden idræt. De kører gerne langt for at finde det rigtige sted. Når der så alligevel skal tages kirker ud af brug, hvad kan de så bruges til? I København er der en frygtelig masse unge mennesker, som vi sjældent ser i vores folkekirker, og som kommer i frimenigheder af alle mulige slags. De låner skoler og forsamlingshuse osv. og holder gudstjenester der. Lad dem dog få nogle af vores kirker. Vi har over 200 migrantmenigheder, hvor der kommer 20.000 til gudstjeneste hver søndag. Det er ligeså meget som i resten af folkekirken i hele Københavns Stift. De vil også gerne have et sted at være. Lad os dog hjælpe dem ved at give dem nogle kirker.

34, Svend Hovard: Jeg vil tillade mig at rette vores ærede menighedsrådsmedlem fra Balle. Hvad angår den udligning, der foregår over landskirkeskatten, er det København, der betaler ud til landet. Det er ikke sådan, at I stakkels jyder finansierer specielt meget københavnsk byggeri. Og i mit eget sogn, Blågårdens, er der 5.100 medlemmer af folkekirken, så det er ikke derfor, at vi overvejer at tage en kirke ud af brug. Vi har nok alle sammen undervurderet de mange følelser, der er forbundet med dette her. Efter at have siddet i tænketanken fra 1994 til 96, føler jeg selv, at jeg erkendte, at det ville blive nødvendigt med denne kontraktion. Siden 2007 har vi i vores sogn ikke diskuteret, om vi skal tage en kirke ud af brug, men hvilken. Vi må erkende, at mange sogne ikke er nået til det punkt. Og vi har nok været for dårlige til at kommunikere, for man overbeviser ikke følelsesmæssige mennesker ved brug af det hellige almindelige regneark. Der skal andre ting til. Og der indgår mange ting i overvejelserne, som Inge Lise var inde på. I København kunne det da være smartere at lukke Marmorkirken og beholde Sankt Pauls, for det er billigere. Nu kan det være, at metroen sørger for, at Marmorkirken forsvinder ned i et hul, så det bliver løst på den måde. Jeg har længe ment, at vi i virkeligheden skulle have et bloktilskud til bygninger. Det kan selv ateisterne forstå. Ingen forstår alt det historiske med et tiendeforlig fra starten af 1900-tallet som begrundelse for, at staten betaler 40 % af præstelønningerne. Bare for at være lidt vild: Hvorfor vælger vi ikke Banedanmark-modellen, hvor vi kan leje os ind i en bygningsmasse? Det var bare for sjov.

32, Lis Lyng: Ja, som formand for et fælles menighedsråd, hvoraf den ene kirke er udpeget til lukning, så vil jeg meget beklage sammenfaldet med menighedsrådsvalget. Vi er ikke afklarede på, om vi går til valg med en eller to kirker. Vi har fået at vide, vi bare kan lukke Utterslev Kirke. Det er en helt anden kirke end den, der blev indstillet til lukning for to år siden. Vi har nemlig lavet det, som alle beder om, liv i kirken og kirkeliv og kirke i tiden og kirke for tiden, og så bliver vi dømt ude på vores kernemenighed med 5 gamle damer til søndagshøjmessene. Man kigger ikke på de andre aktiviteter i kirken. Jeg vil meget gerne give et råd til alle I andre, når I kommer i den her situation. Sørg for at få nogle kendte opdaterede kriterier, undgå for alt i verden et sammenfald med et menighedsrådsvalg, og sørg for at sikre en bred involvering. Lyt til og se på kirkelivet i sammenhæng med strukturen og ikke omvendt.

Inge Lise Pedersens bemærkninger til indlæggene:

Det var jo interessante ting, der kom fra Henry Just. Vi skal ikke bare give middelalderkirker automatisk fredning, men også se på, om de er ombygget voldsomt. Jeg vil bære det videre til det udvalg, jeg sidder i, som involverer kirkekonsulenterne fra Nationalmuseet og Kulturarvsstyrelsen. Udvalget skal se på, hvad man skal gøre med kirker, der bliver taget ud af brug.

Tom Ebbe Jakobsen har ret i, at mange af kirkefondskirkerne er bygget for midler, der blev indsamlet i provinsen, men juridisk er det sådan, at i det øjeblik kirkerne tages ud af folkekirkelig brug, hjemfalder de til Kirkefondets ejendom. Det er derfor Kirkefondet, der bestemmer, hvad man gør med dem. Kirkefondets historie er en dybt interessant historie i relation til København og til, hvorfor kirkelivet er, som det er i dag i København. Jeg kan på det varmeste anbefale en ny monografi om Harald Westergaard, som var en central person i Kirkefondet. Det er meget lærerig læsning, og hvis der er nogen, der har haft forstand på magt, var det ham.

Hvad kirkerne kan bruges til, bliver der allerede forhandlet om med både migrantmenigheder, den katolske kirke og ortodokse menigheder.

Hvis folkekirken skulle have et bloktilskud til bygninger, er der stadigvæk den lille krølle, at vi ikke har noget centralt organ i folkekirken, der kan modtage det.

Og Lis Lyngge har fuldstændig ret i det beklagelige sammenfald med menighedsrådsvalget. Men det hænger jo sammen med, at tingene skal gennemarbejdes i demokratisk valgte organer, som alle sammen har den samme 4-års rytme, og inden vi når at blive færdige, så ramler vi ind i næste valg.

Beretningens hovedafsnit "Om os selv"

88, Jann Valdemar Larsen: Der står i beretningen på side 10, at Landsforeningens og distriktsforeningernes organisation, som det fremstår i dag, ikke er rustet til systematisk at tilbyde menighedsrådene støtte, og at det vil have konsekvenser for, at menighedsrådene kan få tilstrækkelig gennemslagskraft. Det maner jo til eftertanke. Jeg går ud fra, at det er holdningen blandt bestyrelsens flertal. Og det er både sundt og nyttigt engang imellem at se på sig selv. Derfor kan jeg kun støtte forslaget om, at man ser på organisationen, både internt i Landsforeningen, men så sandelig også mht. distriktsforeningerne. Det bør i hvert fald overvejes, om vi fortsat skal have en struktur med 3 niveauer. Jeg er meget tilhænger af en flad struktur, således at der er korte kommandoveje og mulighed for effektivitet og hurtig kommunikation. Og jeg vil opfordre Landsforeningen til også at se på, om vores sognestruktur er rigtig. Arne Waage Bech fra Skagen var inde på, at vi på det kommunale område har haft to strukturreformer, én i 1970 og én igen i 2007, hvor der er sket sammenlægninger. Og det skete jo stort set frivilligt.

327, Tom Ebbe Jakobsen: Efter midtvejsmødet sidste år var jeg utrolig glad for, at Inge Lise begyndte at snakke om en anderledes struktur for distriktsforeningerne. Jeg synes, i den grad vi blev kanøflet af Fyens Distriktsforening sidste år, os der har nogle små distriktsforeninger svarende til provstierne. Vi skal selvfølgelig se på, hvad vores aktivitetsniveau er. Vi skal måske også begynde at vurdere på deltagelsen i årsmødet. Det er ikke billigt at deltage i, og måske skulle vi satse mere på, at det er de delegerede, der deltager i årsmødet og ikke hele menighedsråd. Det koster jo omkring 3 mio. kr. at holde sådan et møde for 600 personer. Hvis vi kun er 400, koster det kun 2 mio. kr., og så har jeg 1 mio. kr. at bygge kirke for.

131, Uwe Stollberg: Det er et gode, at sognene ved vandkanten i stigende grad samarbejder på provstiplan om større opgaver. Det kan være f.eks. landsogdenes regnskaber og et godt kirke/skole samarbejde. Distriktsforeningerne bør være så store, at de kan arrangere debatter og kurser med slagkraft. Det kan måske igen få menighedsrådsmedlemmer op af stolene. Vi kan konkret spare på de engagerede frivillige ved f.eks. at lægge Kalundborg og Nordvestsjælland sammen. De ligger der jo i forvejen. Og distriktsforeningen har så en vigtig organisatorisk opgave, som den fortsat bør varetage, nemlig valget af delegerede på generalforsamlingen. Der er menighedsråd i Odsherred, der beslutter at melde sig ud af Landsforeningen, fordi de "ikke får noget ud af kontingentet". Vi, som holder fast, skal kunne henvise til alle de fordele, som Landsforeningen og effektive distriktsforeninger byder ind med.

234, Arne Waage Beck: Sidste år tog bestyrelsen initiativ til, at høringer blev sendt ud til distriktsforeningerne med ønske om, at de så distribuerede videre til sognene. Det er jo fint nok. Men har det båret nogen frugt af nogen art? Jeg er lidt i tvivl. Hvis man nu sprang leddet med distriktsforeningen over og sendte høringsopfordringer ud til alle sogne, ville man så få flere reaktioner? Det tvivler jeg på.

Inge Lise Pedersens bemærkninger til indlæggene:

Foreningens struktur: Vi havde jo meget fat i diskussionen om vores egen struktur i indlæggene til mine formandskommentarer. Der er jo både positive og negative meldinger fra salen. Personligt vægter jeg det sådan, at der er en vis støtte til, at bestyrelsen arbejder videre og ser på, hvilke muligheder der er. Og jeg vil stadigvæk betone, at vi ikke ude efter at nedlægge distriktsforeninger. Det er kun en bestemt funktion i distriktsforeningerne, som vi synes er problematisk.

Delegeretmøde: De ikke-delegerede betaler også kostprisen for at deltage, så økonomisk koster det ikke noget, at der er folk med, som ikke er delegerede.

Høringssvar: Der var en, der i formiddags anklagede os for ikke at høre rødderne nok. Jeg er nødt til at sige, at når vi forhandler i forbindelse med udvalgsarbejde, kan vi ikke have høringer af baglandet midt i forhandlingerne. Så kan vi lige så godt lade være med at være med. I udvalgene er vi nødt til at have en vis frihed, og så må vi tage tævene. Det er demokratiets vilkår. Vi stiller op til valg hvert fjerde år, og så kan vi blive væltet, hvis I synes, vi laver noget skidt. Men vi kan ikke sidde med et bundet mandat ustandseligt.

Jeg synes, vi havde en meget begrænset succes med den ret tunge og indviklede procedure, vi forsøgte os med i forbindelse med større høringer af baglandet. Personligt tror jeg mere på vores idé med at lave debatmøder, når der er en vigtig betænkning ude.

Beretningens hovedafsnit "Debat"

349, Else Marie Madsen: Jeg vil gerne sige lidt om betænkning 1527, om provstestillinger og provstiets funktion. Selv om Inge Lise Pedersen har sagt, at der ikke er tale om at flytte kompetencer fra menighedsrådene til provstiudvalgene, har jeg alligevel mine betænkeligheder. Jeg synes, betænkningen lægger op til at gøre provstiet til den bærende enhed i kirken. Menighedsrådene er den lokale forankring, og vi har en lokal forpligtelse til, at vores kirke bliver brugt og vedligeholdt, og vi har et ansvar for det, der foregår. Så jeg ser hellere, at menighedsrådenes kompetencer blev styrket, og ikke provstiudvalgenes. Selvfølgelig skal sognene samarbejde på alle de områder, hvor det er hensigtsmæssigt og fordelagtigt, og hvor det giver en økonomisk gevinst. Det styrker også sammenholdet. Betænkning 1527 udhuler menighedsrådenes kompetencer, er jeg bange for, og det vil fjerne arbejdsglæde og engagement.

Så har jeg et lille hjertesuk om nødvendigheden af at bruge af kirkekonsulenter. Vi er i øjeblikket i gang med en nødvendig udvidelse af vores kirkegård, som et enigt menighedsråd står bag. Men projektforslaget skulle ad et par omgange høres hos nogle konsulenter med det resultat, at det blev 1,4 mio. kr. dyrere end det, vi havde planlagt. Men konsulenternes input var forudsætningen for, at vi kunne få godkendt projektet. Kan det virkelig have sin rigtighed? Vi vil gerne opfordre Landsforeningen til, måske i samarbejde med Kirkeministeriet, at sørge for, at hvis vi ikke kan undgå konsulenterne, skal vi have muligheden for at sige fra, hvis vi ikke synes, det er rimeligt.

269, Rita Bitsch Andersen: I Lemvig Distriktsforening har vi bedt vores tilsluttede menighedsråd om at sende spørgsmål ind, hvis de havde noget, de gerne ville have fremført her på årsmødet. Og helt ufiltreret viderebringer jeg en henvendelse fra Thyborøn Menighedsråd. De mener ikke, at Landsforeningen særlig klart tilkendegiver, at der er medlemmer, som stadig mener, at man er forpligtet på Bibelen som folkekirkens grundlag. Thyborøn erkender, at det er et mindretal, der tænker sådan, men hvis man ønsker at få kontingent fra den del, så kan det godt fremstå lidt tydeligere.

502, Kristian Gylling: Det er en fejlslutning at tro, menighedsrådet mister ansvaret, hvis vi giver noget administrativt over til provstierne og provstiudvalgene. Sådan sker det heller ikke i de store bestyrelser og ØK og A.P. Møller. Det er en stabsfunktion, jeg beder om, og ved at give menighedsrådene den aflastning vil nye medlemmer komme til, uden at de får angst ved at se alt det arbejde, der ligger på os. Vi skal have aflastet menighedsrådene for alt det administrative, men under ingen omstændigheder tage kompetence fra dem. Det er vigtigt at fokusere på provstiudvalgene og muligheden for at lave nogen stabsfunktioner med en kontorchef, der har noget HR-erfaring, en regnskabsfunktion og en ci-

vilregistreringsfunktion, så menighedsrådene kan arbejde med deres primære arbejde, nemlig at lave kirke i. Ellers er der ingen, der vil ind i menighedsrådene.

Inge Lise Pedersens bemærkninger til indlæggene:

Delegeretmøde: Jeg må lige rette en misforståelse, som jeg gjorde mig skyldig i før. Jeg misforstod Tom Ebbe Jakobsen. Han tænkte på, hvad delegeretmødet koster kasserne ude i menighedsrådene. Det er jo i de fleste tilfælde dem, der betaler for deltagerne, også selv om de ikke er delegerede.

Kompetencefordeling: Når vi taler om balancen mellem sogne og provstiuvalg, er det meget vigtigt, at vi hele tiden skelner mellem kompetence og administration, og det er vi ikke altid flinke nok til. Vi mister ikke nødvendigvis kompetence ved at flytte administration. Og det, vi er gået ind for i betænkning 1527, flytter ikke kompetence, medmindre menighedsrådene selv vil. Og vi er gået ind for at hindre, at et enkelt menighedsråd har vetoret. Der er meget forskel på at flytte kompetence fra menighedsrådsniveauet og at afskaffe en vetoret. Vi siger, at et enkelt menighedsråd ikke ved at sætte hælene i skal kunne hindre et kvalificeret flertal på budgetsamrådet i at gennemføre noget.

Kirkekonsulenter: Lidt drilagtigt til Else Marie: Jeg vil ikke gå ind i det med konsulenterne lige nu. Men jeg er lige blevet belært om, at vi på landsbasis kun udnytter 10 % af kirkegårds kapaciteten, og så er spørgsmålet, hvor mange nye arealer der skal erhverves for at indrette kirkegårde. Jeg ved, det er meget ømtåleligt, men jeg er jo i gang med alle ligtornene i dag, så nu tramper jeg på en til.

Henvendelsen fra Thyborøn: Som Landsforening kommer vi normalt ikke med dogmatiske udsagn. Det er meget vanskeligt for en interesseorganisation inden for en kirke, der er så broget som vores. Under paneldebatten i går kom det meget klart, at der inden for folkekirken er meget forskellige opfattelser af kristendommen – en talte oven i købet om forskellige religioner. Hvis folkekirken skal hænge sammen, skal vi respektere den forskellighed. Derfor kan vi ikke som landsforening lægge os fast på en meget bibelsk teologi som grundlag. Så vi holder os fra den slags udtalelser, både til den ene og til den anden side. Personligt vil jeg sige, at vi ikke tror på en bog, men på en levende Gud.

Beretningens hovedafsnit "Rådgivning"

60, Inge Espensen: Jeg håber, der er i orden, at jeg vil tale om både rådgivning og indflydelse, for jeg synes, det er to sider af samme sag. Rådgivningen er delt mellem Landsforeningen og stifterne, og det ser jeg som en måde at få tingene til at fungere på - forhåbentligt i en overgangsperiode indtil Landsforeningen bliver en arbejdsgiverorganisation. Og det er selvfølgelig en måde at gøre det på. Men dybest set er det noget rod, og jeg håber, at det også vil vise sig at være det i praksis. Alene det at man skal have et koordineringsudvalg til at afgøre tvivlsspørgsmål, fortæller jo lidt om, at det er nok ikke den bedste løsning. Og de stakkels mennesker, som skal svare på spørgsmålene, kommer sikkert også nogle gange i et dilemma, for når man diskuterer, handler det måske om noget, en anden skulle have svaret på. Vi når forhåbentligt frem til at have én arbejdsgiverorganisation, hvor kompetencen ligger ét sted, og det skal være Landsforeningen. For det er jo problemet i dag. Hvem har kompetencen, når der sidder to parter på samme side og skal forhandle. Hvis man er uenig, hvem afgør så spørgsmålet?

Lone Wellner Jensens (bestyrelsen) bemærkninger til indlæggene:

Det er rigtigt, at vi har delt rollerne mellem stifterne og Landsforeningen. Før var der konkurrence imellem os på rådgivningsområdet, og man kunne få rådgivning om alt muligt begge steder. Vi brugte en masse ressourcer på det, og folk kunne rende fra Herodes til Pilatus og få den ene besked det ene sted, og den anden besked det andet sted. Efter at vi har indgået overenskomsterne, vurderede vi, at det ville være en fordel, hvis vi på A-siden i stedet kunne være hinandens medspillere, og derfor indgik vi en aftale om, hvordan rådgivningsområdet skulle fordeles. Det er muligvis ikke den mest optimale ordning, men efter vores opfattelse er den bedre end den, vi havde før. Stifterne yder nu den generelle rådgivning, og Landsforeningen rådgiver, når vi skal begynde at tage beslutninger som arbejdsgiver. Og det kan måske være svært at gennemskue indimellem, men vi arbejder i koordineringsudvalget

sammen med stifterne på at blive bedre til at overgive en sag fra den ene til den anden. Vi tror, det styrker og øger den rådgivning, som menighedsrådene kan få på området. Vi arbejder også på at gøre Landsforeningen til en arbejdsgiverorganisation, men det er en forholdsvis lang og kompliceret proces. Bestyrelsen har besluttet at arbejde med det på to måder. Politisk håber vi, at spørgsmålet kommer til at indgå i arbejdet med strukturreformen. På det praktiske plan arbejder vi med det så at sige fra neden, idet vi forsøger at overtage flere og flere opgaver i forbindelse med overenskomstforhandlingerne. Det skal gerne ende med, at dem, der betaler gildet, også beslutter, hvad det er for aftaler, man indgår. Men vi har besluttet at gøre det i den takt, vi som organisation har kapacitet til.

Beretningens hovedafsnit "Indflydelse"

213, Erik Normann: Jeg vil gerne bede Landsforeningens bestyrelse om alvorligt at tage sig af den misrøgt, Kirkeministeriet udsætter folkekirken for mht. besættelse af sognepræstestillinger. Vi står uden en sognepræst, da vores præst gennem 23 år har søgt nyt embede. Og der sker ikke en dyt. Jeg ved godt, at man derved sparer penge. Men man kan ikke tælle op, hvor meget man ødelægger i et sogn ved ikke at have præstestillingen besat. Og hvorfor skal vi så snakke om problemer med messefald og kirkelukninger osv. osv., hvis vi ikke gør det ordentligt med de sogne, der fungerer? Og vi taler om et sogn, der normalt har en god kirkegang. Vores nabosogn har nøjagtigt det samme problem. Præsten har været der i 35 år. Vi har vidst, at han ville gå på pension, når han blev 70. Der er heller ingenting sket i hans embede. Jammerbugt Provsti har haft en virkelig dygtig, engageret og samvittighedsfuld provst. Han meddelte i efteråret 2010, at han ville gå på pension pr. 1. februar 2012. Han gik 1. februar, som han havde sagt, og hans embede står tomt. Vi har godt nok fået en konstitueret provst, men han har i forvejen sit eget, så man kan ikke forvente, at han viser opmærksomhed for vores problemer, medmindre vi får kirkesølvet stjålet. Men man takker altså en præst for lang, god og tro tjeneste ved at ikke at genbesætte hans embede. Prøv at forestille jer et skib i handelsflåden, hvor kaptajnen går fra borde og beder besætningen om at sejle, som de plejer. Det dur ikke. Jeg vil bede bestyrelsen om at tage sig af dette problem.

77, Tommy Carlsen: Jeg har et par kommentarer til det med arbejdsgiverorganisationen. Til trods for at vi har en formand med slaw i, har vi ikke formået at slå godt nok igennem med arbejdsgiverorganisationen. Jeg synes, vi som arbejdsgivere har alt for lidt indflydelse på, hvad der sker på arbejdsgiversiden. Og der skrives i bladene, navnlig i Kristeligt Dagblad, at man skal have en mere professionel ledelse i den danske folkekirke. Jeg er ved at være led og ked af Kristeligt Dagblad og den måde, de skriver om vores kirke på. Jeg kan ikke undvære den, så jeg læser den hver dag alligevel. Det er kedeligt, hvis man fjerner hele arbejdsgiverdelen fra menighedsrådene. Det er vigtigt, at den bliver styrket hurtigst muligt, og vi skal ikke stå med hatten i hånden over for Kirkeministeriet.

591, Steen Boye Jensen: Jeg har været arg modstander af, at vi blev arbejdsgivere. I dag er jeg nok kun moderat modstander. Min tvivl går på, at jeg stadigvæk tror, at staten lægger en bred og en ensartet linje over for statens ansatte, inkl. kirkens. Jeg ved ikke, om vores ansatte skal ind i en særlig bås i forhold til de øvrige. Hvordan med de menighedsråd, der ikke er medlem af den overenskomstbærende forening? Står de uden overenskomst? Sådant er det jo andre steder. Og hvad så med de ansatte? Har de så heller ikke nogen overenskomst? Men mit hovedspørgsmål ligner noget, vi har prøvet derhjemme, min ægtefælle og jeg. Vi går somme tider og kigger ind på nabogrunden og tænker, at den kunne være god at få. Og vi diskuterer og lægger planer, men vi glemmer at spørge naboen, om grunden overhovedet er til salg. Så mit klare entydige spørgsmål til bestyrelsen er: Vil Moderniseringsstyrelsen/Kirkeministeriet uden videre afgive forhandlingskompetencen til os? Jeg forstod lidt på Lone fra bestyrelsen, at det er det, bestyrelsen arbejder på bid for bid. Men har de sagt, at vi kan få den?

332, Marianne Rolander: Jeg vil bare rose bestyrelsen. Jeg blev utrolig glad, da jeg i årsrapporten kunne læse, at bestyrelsen nu går ind for, at vi skal være en arbejdsgiverforening. Det har vi fra Århus foreslået på et delegeretmøde for 10 år siden, men der skete bare ikke mere. God held med det. Jeg glæder mig til den dag, hvor vi er rigtige arbejdsgivere, så vi selv bestemmer.

412, Tom Idon Nielsen: Har bestyrelsen indflydelse på vores forsikringsstyrelse? Jeg hørte, at Middelfart har haft en udgift på 2 mio. kr. for et sprængt vandrør, som vores forsikring ikke vil yde noget til. Jeg har haft den samme oplevelse, dog for ikke for 2 mio. kr., men for 200.000 kr. hos vores provst. Man brugte en hel uge for at finde vandskaden, og inde fra Willis havde de sagt, at de selvfølgelig nok skulle betale for fremfindingen af skaden. Men da skaden var fundet, lå den 3 meter nede under jorden, og røret var tæret. Så skulle man helt hen på § 412 i forsikringsbetingelserne, hvor der står, at tærede rør ikke dækkes. Så derfor vil jeg bede bestyrelsen om at overveje en revidering af, hvad der står. Jeg spurgte ministeriet, om jeg skulle afsætte penge hvert år til at grave alle vores rør op og se, om de var tærede. Hvad tror I de svarede? I skal kontrollere rørene hvert år! Men derfor kan vi godt få lavet en fornuftig forsikringsordning. Vi skal finde en anden fornuftig løsning, og allerede efter debatten i blad nr. 3 synes jeg, at foreningen skulle være trådt i karakter.

270, Lise Thomsen: Sidste år på årsmødet vedtog forsamlingen en meget fin henstilling, som blev udformet i et åbent brev til den daværende kirkeminister om de nye regnskabsprocedurer. I vores tre små sogne, der arbejder sammen, har det kostet os tre kasserere i denne valgperiode. De har givet op og er ikke medlemmer af menighedsrådene længere, og vi har siden ansat en regnskabsfører. Jeg kan næsten høre på formanden, at jeg måske tager det op på et forkert tidspunkt. Men det er bl.a. det med, at lønninger for nogle af de ansatte skal placeres på forskellige konti, der gør det meget uoverskueligt. I forbindelse med graveransættelser her for nylig oplevede vi, at nogle penge forsvandt op i den blå luft, og jeg frygter, at de ikke bare falder ned på samme måde og genfinder deres plads i vores budget. Der har både været provsti, og vores meget dygtige kasserer ind over, og vi forstår simpelt hen ikke, hvor de er blevet af.

427, Svend Erik Haase: At blive en selvstændig arbejdsgiverorganisation er ikke så ligetil, navnlig ikke så længe vi har tjenestemænd ansat i folkekirken. Jeg tror ikke, vi får lov til at lave den samme øvelse som KL gjorde med lærerne i begyndelsen af 80'erne, hvor de overtog tjenestemændene og lukkede dem inde i en lukket gruppe. Men hvis vi skal gøre det, skal vi udvide vores sekretariat ret kraftigt, og det vil koste penge. Vi vil få opgaver, som i dag varetages af Personalestyrelsen ved disse forhandlinger. Det er godt nok måske kun hvert andet eller tredje år, men der er også disputer undervejs. Så vi skal have nogle folk, der kan det. Og hvad er det for en lønpolitik, vi ønsker? Vi vil i høj grad være tvunget til at følge nogle aftaler, som KL i dag også følger for staten mht. lønudviklingen i samfundet på det offentlige niveau. Så jeg tror, at vi kan få indflydelse på, at vi måske får endnu mere fleksible overenskomster, som giver mulighed for lokale forhandlinger. Jeg oplever, at nogle menighedsråd slet ikke udnytter de muligheder, de allerede har i dag, men i stedet giver det samme som nabosognet. De ønsker måske en fælles statistik for distriktet, så man kan se, hvad kirketjenere får. Det er jo ikke meningen med lokalløn. Så foruden en central opgave for Landsforeningen ved at være selvstændig arbejdsgiverorganisation får de enkelte menighedsråd så sandelig også en væsentlig opgave med i højere grad at ruste sig til at benytte de lokale muligheder, vi allerede har.

220, Gunnar Smed: Vi har også fået besked på, at vores provst holder på en bestemt dato, og vi har været i forhandling med biskoppen og har fået lov til at søge en ny, inden han holder den 30. september. Vi har mulighed for at få ansat en præst allerede i oktober måned. Og et andet sogn i Thisted Provsti har faktisk ansat en præst, inden den gamle holdt - også ved at forhandle med biskoppen. Det er altså ikke så besværligt, men det kræver måske lige, at menighedsrådet tager sig sammen og gør lidt.

Lone Wellner Jensens (bestyrelsen) bemærkninger til indlæggene:

Vil Moderniseringsstyrelsen nu også have os? Det har vi ikke undersøgt. For vi har valgt en anden strategi, hvor vi har taget udgangspunkt i, hvordan gør vi det bedst muligt for vores medlemmer. Får vores medlemmer det bedste resultat ud af, at vi går direkte i Moderniseringsstyrelsen og prøver at overtage de decentrale forhandlinger? Eller får de mest ud af, at vi indgår i et samarbejde med Kirkeministeriet med en stadig stigende grad af indflydelse for os? Vi har vurderet, at vi får mest ud af at samarbejde, for det er jo fuldstændig rigtigt, at det vil kræve ret meget af os at skulle være fuldgyldig arbejdsgiverorganisation på en gang. Det er også rigtigt, at der er en del at arbejde med mht. over-

enskomsterne. Vi har lavet en meget stor erfaringsopsamling, så vi ved, hvor problemerne er, og det tager vi udgangspunkt i, når vi forsøger at påvirke forhandlingerne ved de næste overenskomster. Vi tror på, at vi skal vælge vores kampe med omhu, og jeg tror ikke, at det er en god idé at kæmpe om området med Kirkeministeriet.

Og det er rigtigt, at vi har behov for mange ting for at leve op til vores arbejdsgiveransvar, deriblandt lønstatistikker. Og det er også et område, som vi nu i Landsforeningen søger indflydelse på. Vi er kommet med i et nyt udvalg, som skal geare det nye FLØS-system til at kunne levere lønstatistikker, som vi går ud fra bliver tilgængelige for menighedsrådene via Landsforeningen. Så på den måde forsøger vi også at skabe et grundlag for at være arbejdsgivere.

Flemming Andersens (bestyrelsen) bemærkninger til indlæggene:

På sidste års delegeretmøde var der både forslag og en del debat om regnskabssystemerne, og det resulterede i et brev til ministeriet, som vi efterfølgende havde en god dialog med. Både Kirkeministeriet og Landsforeningen har siden arbejdet kraftigt på forenklinger og løsninger, der skal gøre det nemmere for rådene. Vi har en slags lokal erfa-gruppe, der samler viden, som vi bruger i det samarbejde, vi har med ministeriet om disse ting. Det betyder, at vi føler os rimelig godt klædt på til dialogen med ministeriet, og det kører rigtig godt. Der var et spørgsmål om løn og lønoverblik. Det er rigtigt, at der i 2011 manglede nogle værktøjer til at få et overblik over medarbejdernes og medarbejdergruppernes lønforbrug, herunder vikarforbruget. Og den kritik har Landsforeningen lyttet til, og sammen med ministeriet har vi fundet en god løsning. Derfor har det siden januar været muligt at bruge en udvidet lønbogføring i regnskabssystemet, der giver mulighed for at trække lønoplysninger ud på medarbejdere eller medarbejdergrupper.

Inge Lise Pedersens bemærkninger til indlæggene:

Jeg har en kommentar til Tom Nielsen fra Rønne om forsikringsproblemerne. Der er forhandlinger i gang mellem Landsforeningen og Kirkeministeriet om nogle af problemerne. Det hænger også sammen med, at forsikringsordningen skal i udbud igen, så vi er helt opmærksomme på det forhold, du nævner, og der arbejdes med det.

Bestyrelsens årsberetning blev herefter sat til afstemning, hvor den blev enstemmigt godkendt.

7. Forelæggelse og godkendelse af foreningens reviderede regnskab for det foregående regnskabsår

Flemming Andersen forelagde og gennemgik på bestyrelsens vegne Landsforeningens årsregnskab for 2011. Regnskabet afspejler, hvad bestyrelsen og sekretariatet har arbejdet med, herunder rollefordelingen på rådgivningsområdet, den digitale arbejdsplads, samarbejde mellem sognene, regnskabsprincipper for kirkekasserne, provstibetænkningen, indtægtsdækket virksomhed, arbejdsgiverforening og foreningens egen struktur m.m.

Årets resultat er ca. 50.000 kr. bedre end de budgetterede 19.000 kr., og Flemming Andersen redegjorde for afvigelserne med udgangspunkt i beskrivelsen i ledelsesberetningen i det udsendte regnskab.

Flemming Andersen indstillede på bestyrelsens vegne regnskabet til delegeretmødets godkendelse.

269, Rita Bitsch Andersen: Jeg kommer med bestilt arbejde igen. Lemvig Menighedsråd foreslår, at Menighedsrådenes Blad bliver digitaliseret. De mener, at bladet ikke involverer personalegrupperne, og at det indeholder for mange annoncer og for lidt opdateret læsestof. Læsestoffet har tit været fremført måneder tidligere på IT-skrivebordet. De mener også, at bladet derved vil blive billigere.

304, Gurli Aksglæde Hokland: I disse tider hvor banker krakker, vil jeg gerne spørge Menighedsrådsforeningen, om formuen er spredt, så vi ikke risikerer at miste foreningens formue ved at have den anbragt i en forkert bank. I Horsens Provsti har vi fået besked på at sikre, hvor pengene er an-

bragt. Vi har haft meget store byggeprojekter i Torsted Sogn og for ikke at miste penge, har vi flyttet rundt på dem. Har I styr på det?

Flemming Andersens (bestyrelsen) bemærkninger til indlæggene:

Det har været debatteret i bestyrelsen, hvorvidt vi kunne risikere at have en større sum stående i Nordea. Med den rating Nordea har, blev bestyrelsen enig om, at der vist ikke kunne være nogen risiko, for det er den bank i Skandinavien, der har den højeste rating. Så pengene står i Nordea.

Regnskabet blev sat til afstemning, hvor det blev enstemmigt godkendt.

8. Orientering om foreningens aktuelle økonomiske stilling

Flemming Andersen: Vi har tilrettelagt det sådan, at vi løbende holder øje med, om budgetterne skal reguleres. Og vi har pr. 1. maj vurderet, at resultatet næsten stemmer overens med budgettet. Den øjeblikkelige situation er, at der er mange penge i kassen, og at vores budgetter holder.

Der var ingen indtegnede taler til punktet.

9. Forelæggelse og drøftelse af budget samt godkendelse af forslag til kontingent for det følgende regnskabsår

Flemming Andersen: Først det med kontingentet. Det har været en stor udfordring at finde frem til en kontingentmodel for 2013. Det skyldes, at vi har skullet skønne, hvor mange sammenlægninger der kommer i forbindelse med menighedsrådsvalget i november. Hver gang der sker en sammenlægning, mister vi et grundkontingent. Vi har skønnet, at vi kommer til at mangle 500.000 kr. i kontingentindtægter som følge af sammenlægninger. Og det er lidt paradoksalt, fordi vi samtidig anbefaler sognene at lægge sig sammen. Det er ligesom at skyde sig selv i foden.

Men hvordan får vi så dækket de 500.000 kr. ind? Vi er i bestyrelsen nået frem til, at det mest rimelige vil være at lade grundkontingentet stige med 400 kr., sådan at alle menighedsråd bidrager med et mindre beløb til at dække de manglende kontingentindtægter i forbindelse sammenlægninger.

Derudover har vi foretaget den sædvanlige årlige regulering på 2 %. Selve budgettet er selvfølgelig også påvirket af andet end kontingentet. F.eks. falder bladabonnementerne, og der er også sat flere penge af til bestyrelsens arbejde i forbindelse med, at der kommer en ny bestyrelse. Vi har kigget nærmere på kursusvirksomheden, der er faldet meget, men vi har en formodning om, at der i forbindelse med valget vil være en større efterspørgsel efter kurser.

Og budgettet er også påvirket af det, vi kalder indtægtsdækket virksomhed, som jeg vil dvæle lidt ved. Kontingentet er hele tiden under pres og vil fortsat være det, fordi der kommer mange sammenlægninger. Derfor er foreningen nødt til at finde andre indtægtskilder, og det gør vi ved at have indtægtsdækket virksomhed. Det drejer sig om rådgivning om samarbejde i og mellem menighedsråd, hvor vi kommer ud og holder temaaftener. Eller vi rådgiver om den fremtidige struktur i rådene og den kompetenceudvikling, der skal ske, når rådene slår sig sammen. Og så snakker vi også om fælles lønpolitik i provstierne. Vi sælger altså en række ydelser, fordi kontingentet er under konstant pres. En af ydelserne under indtægtsdækket virksomhed er også regnskabskontoret. Vi regner med, at det vil give 1 mio. kr. i omsætning i 2013, fordi rigtig mange menighedsråd skifter kasserer i forbindelse med menighedsrådsvalget.

På budget 2013 opererer vi med et overskud på 194.000 kr. Det er rimelig snært, når man tænker på, at vi har indtægter for 28,4 mio. kr. Der skal ikke ske ret meget, før vi får røde tal.

88, Jann Valdemar Larsen: Vi har drøftet sagen meget nøje i Grøndalslund Sogns menighedsråd, og rent principielt mener vi, at vores forening må være underlagt de samme principper som menighedsrådene. Vi vil derfor foreslå, at grundkontingentet ikke reguleres som følge af ændringer i antallet af folkekirkemedlemmer, og at der ikke foretages en generel 2 %'s fremskrivning. Begrundelsen er, at de

foreslåede stigninger i kontingentet til Landsforeningen ikke modsvares af tilsvarende øgede indtægter i sognene. Hvis vi fra sognenes side skal betale højere kontingent til vores forening, vil det betyde færre penge til andre aktiviteter i sognene. Ellers skal kirkeskatten hæves, og det vil ikke være hensigtsmæssigt i et valgår. Det vil sende et dårligt signal, og så vil vi være helt sikre på, at medlemstallet vil falde endnu mere. Derfor mener vi, at det skal overvejes, hvordan økonomien kan hænge sammen uden en regulering som følge af faldende folkekirkemedlemstal og uden en 2 %'s forøgelse.

427, Svend Erik Haase: Jeg har to emner. Det ene er, at jeg ikke helt forstår budget- og kontingentmodellen. Det lyder, som om der er et grundkontingent pr. menighedsråd. Det kan være, jeg har overset noget, for hvis der ikke var et grundkontingent, men det hele var pr. medlem, ville det jo ikke være antallet af menighedsråd, der var afgørende, men antallet af medlemmer. Og selv om vi lægger sogne sammen, bliver der af den grund formentligt ikke færre medlemmer.

Det andet emne er, at kassereren nævnte, at der formodes at blive en omsætning for regnskabskontoret på 1 mio. kr. Men du glemte at sige, at det bygger på et overskud på 450.000 kr., fordi der forventes udgifter på 550.000 kr., dvs. en avance på regnskabsførelse på næsten 100 %. Det er helt i orden, at I henter pengene hjem på den måde, men det skal være tydeligere, at I gør det med den avance, hvis vi overvejer at lægge opgaven over til jer. Det gælder også den øvrige indtægtsdækkede virksomhed. Det kan godt være, at vi skal gå den vej, men det er faktisk et skift fra kontingentbetaling til brugerbetaling. Med kontingentet betaler vi for, at I eksisterer og løser centrale opgaver. Jeg ønsker, at man kan se, hvad man får. Og jeg vil godt lige høre, hvor stort grundkontingentet er pr. sogn.

581, Karl Georg Pedersen: Lidt i samme spor som den forrige taler, nemlig regnskabskontoret, hvor man budgetterer med en omsætning på 1 mio. kr. Man vil altså tjene på det arbejde, som man vil tilbyde menighedsrådene. Og det er ganske fint, for jeg er sikker på, det er god rådgivning. Men burde man ikke bruge de penge, man tjener på det, til at nedsætte kontingentet, sådan at det bliver holdt på det samme niveau? Man hæver kontingentet, fordi antallet af menighedsråd falder. Den indtjening, man har på menighedsrådene, burde tilfalde menighedsrådene igen i form af billigere drift af sekretariatet. I stedet for bruger vi nu pengene til at øge sekretariatets udgifter. Det vil jeg bede jer om at overveje.

67, Jørn Christophersen: Det er lidt nemt at sætte kontingentet op, så snart der sker lidt ændringer med færre sogne. For i det øjeblik der er færre sogne, er der nok lidt mindre arbejde på sigt. Når vi ude i sognene skal have budgetterne til at hænge sammen, får vi at vide, at vi skal spare, for der er ikke flere penge. Jeg synes også, at kassereren skulle tale med sit udvalg om at spare på tingene i stedet for bare at lade det vokse uhæmmet.

52, Hans Jørgen Laursen: Jeg har lige indhentet tilbud på regnskabsføring fra Landsforeningen. Vi har fået et tilbud, som tydeligt viser, at de kan gøre det billigere, end jeg kan gøre det som regnskabsfører i Simon Peters Sogn. Og jeg ved også, hvad de betaler i andre sogne for professionel regnskabsføring, at så er der altså ikke tale om 100 %'s avance i det her tilfælde. Det ser ud, som om man har været meget rimelig og reel i sine beregninger af, hvad det vil koste at føre regnskabet for de enkelte sogne.

Flemming Andersens (bestyrelsen) bemærkninger til indlæggene:

Først om kontingentet: Et grundkontingent er på 5.925 kr. Og har man et kontingent på 10.000 kr., stiger grundkontingentet med 400 kr., og derudover stiger kontingentet med 200 kr. som følge af 2 %'s fremskrivning af det, man betaler ud over grundkontingentet.

Dernæst om regnskabskontoret: Af budgettet ser det ud til, at regnskabskontoret skulle tjene 450.000 kr. Det ville være en kanon forretning, men sådan hænger det ikke sammen. Vi havde jo ikke afdelingsregnskaber, da vi lagde budgettet, og vi har ikke fuld fordeling på omkostningerne. Så de 550.000 kr. er indleje af fremmed assistance plus andre omkostninger. Men der mangler altså en hel løn, der står anført under personaleudgifterne, og det drejer sig om ca. 300.000 kr.. Så I kan godt se, det ser lidt anderledes ud. Jeg kan godt forstå, at I studsede over det. Men kunne vi tjene 450.000, så ville det virkelig hjælpe på kontingentet.

427, Svend Erik Haase: Det var faktisk et udmærket svar. Vil I ikke godt næste gang gøre det lidt tydeligere, når I skriver det. For I beder os om at læse det grundigt, og når man så gør det, er der alligevel noget, der er skjult et andet sted. Og mht. grundkontingentet kan jeg godt se, at alle mindst skal betale 5.900, men det er heller ikke tydeligt. Der burde stå, at grundkontingentet er 5.900 kr., at det er sat op med 400 kr., og at resten afhænger af, hvor mange der er i sognene. Det, tror jeg, ville være en bedre måde at illustrere det på.

Inge Lise Pedersens bemærkninger til indlæggene:

Der er en misforståelse her. Det er ikke som følge af ændringer i antallet af folkekirkemedlemmer, at der sker noget med grundkontingentet. Grundkontingentet betales af alle menighedsråd uanset størrelse. Afhængig af størrelsen betaler sogne med mere en 500 folkekirkemedlemmer efter en gradueret skala derudover noget ekstra pr. folkekirkemedlem. Når der sker en sammenlægning af f.eks. tre sogne, er det typisk nogen, der alle sammen kun har været på grundkontingent, fordi de er så små. Det betyder, at Landsforeningen kun får ét grundkontingent ind i stedet for tre, fordi det nye sogn måske stadigvæk er nede under grænsen på 500. Vi taler altså om en omfordeling mellem sognene efter den foreslåede model, for man kan sige, at de små sogne har båret relativt meget, selv om de var små. Men det fører altså ikke til, at vi får flere penge ind. Det er udgiftsneutralt på helheden, men ikke altid på den enkelte enhed. Det er det, vi taler om her.

327, Tom Ebbe Jakobsen: Jeg vil foreslå, at vi forkaster det ændringsforslag, der er fremsat, for vi kommer til at mangle 500.000 kr. på bundlinjen, og det kan vi ikke byde bestyrelsen, for så har de ikke noget at arbejde med. Vi skal hellere bede dem kigge på, hvad man kan gøre næste år, og så er det besparelser på landskontoret, vi snakker om. Og vi kunne jo eventuelt overveje, hvordan vi ellers kunne spare penge rundt om i menighedsrådene, men vi skal afvise det ændringsforslag, der er stillet.

Dirigenten anførte, at der nu forelå to forslag til kontingent for 2013: Det, som bestyrelsen havde fremsat, og som fremgik af årsrapporten, og det ændringsforslag, som Grøndalslund Menighedsråd havde fremsat, hvor det foreslås, at grundkontingentet ikke reguleres som følge af ændringer i antallet af folkekirkemedlemmer, og at der ikke foretages en generel 2 %'s fremskrivning.

Først blev ændringsforslaget sat til afstemning, hvor det blev forkastet.

Dernæst blev bestyrelsens forslag til kontingent og abonnementspris for Menighedsrådenes Blad for 2013 sat til afstemning, hvor det blev vedtaget.

10. Forelæggelse og godkendelse af det reviderede regnskab for Menighedsrådenes Fond til Udsmykning af Danske Kirker

Bodil Therkelsen forelagde det reviderede regnskab for Menighedsrådenes Fond til Udsmykning af Danske Kirker. Fonden er under opløsning og nedlægges endeligt i 2014. De sidste bevillinger blev givet i 2011. Bodil Therkelsen indstillede regnskabet til delegeretforsamlingens godkendelse.

Der var ingen indtegnede taler til punktet, og regnskabet blev sat til afstemning, hvor det blev vedtaget.

11. Indkomne forslag fra bestyrelsen, distriktsforeningerne, menighedsråd, der er medlemmer af Landsforeningen, og disses enkeltmedlemmer

A. Forslag til ændring af Landsforeningens vedtægter

Forslag 1 – Demokratisk legitimitet, suppleantbestemmelser, kontinuitet i bestyrelsesarbejdet og hvem skal i givet fald arve Landsforeningen

Sekretariatschef Ole Wind fremlagde bestyrelsens forslag til vedtægtsændringer. Forslagene har til formål at styrke Landsforeningens demokratiske legitimitet ved bl.a. at fastsætte klare og ensartede

bestemmelser for udpegning af delegerede og opstilling af bestyrelseskandidater. Derudover indeholder forslaget suppleantbestemmelser for Landsforeningens bestyrelsesmedlemmer således, at der er regler for supplerer, uanset fraværets varighed, om den pågældende er læg eller gejstlig eller er valgt i bestyrelsesvalgets 1. eller 2. valgrunde. Bestyrelsens konstituering foreslås at finde sted hvert 2. år for sikre kontinuitet i foreningens arbejde. Endelig er der som følge af Udsmykningsfondens opløsning forslag til, hvad der skal ske med Landsforeningens formue i tilfælde af foreningens opløsning.

87, Hanne Kjærulff: Jeg bad tidligere om en udmelding om bestyrelsens holdning til Inge Lises bemærkninger omkring nedlæggelse af distriktsforeningerne. Det har jeg så fået nu. Før vi fik meldingen, besluttede de tre distriktsforeninger i Helsingør Stift, at vi ville bede bestyrelsen om at trække forslaget om distriktsforeningerne.

88, Jann Valdemar Larsen: Grøndalslund Sogns menighedsråd har et ændringsforslag til forslaget om § 21, stk. 7. Der står "når bestyrelsens formand får meddele om, eller på anden måde får kendskab til, at et medlem af bestyrelsen vil være forhindret i at varetage sit hverv i en forventet periode af mindst 2 måneder, indkalder bestyrelsen stedfortræderen til førstkommande møde i bestyrelsen". Vi foreslår, at "indkalder bestyrelsen" ændres til "indkalder formanden". Det vil være unødigt bureaukratisk, at bestyrelsen skal tage stilling til det. Det bør være formanden. Så det er kun en teknisk klarificering, der svarer til, hvad der står i den kommunale styrelseslov, hvor der findes en helt parallel bestemmelse om at "borgmesteren indkalder".

234, Arne Waage Beck: Jeg kan godt lide Ole Wind, men jeg ved ikke rigtigt, hvad du egentlig bilder dig ind, når du kommer med sådan noget her. Nu står jeg som formand for Vendsyssel Distriktsforening, og jeg er ikke alene om at mene, at det, I foreslår i § 3 og § 9, er vores bord, og det skal I ikke blande jer i. Så kort kan det egentlig siges. Jeg havde regnet med, at man ville tage vedtægtsændringerne sådan lidt overordnet, så vi ikke snakkede om flere paragraffer på én gang. Men dette er et indgreb i distriktsforeningernes egendemokrati, som jeg ikke mener, denne forsamling kan gribe ind i.

297, Folke Skov: I fortsættelse af, hvad jeg sagde i formiddag, så holder jeg på, at distriktsforeningerne skal nedlægges, og at bestyrelsens forslag derfor skal bortfalde, for der er nogle ting, der ikke passer ind i billedet. Det er et valgår, og vi skal have nye medlemmer næsten over det hele. Det er ikke retfærdigt, at vi laver nogle ændringer, og så skal de nye køre videre med debatten om nedlæggelse af distriktsforeningerne.

427, Svend Erik Haase: Vedtægter kan være lidt tekniske og juridisk vanskelige. I det nye § 21, stk. 7, optræder der et begreb der hedder stedfortræder. Det eksisterer ikke andre steder i vedtægterne. Der tales om suppleanter. Hvad er det for en stedfortræder? Er det i virkeligheden den suppleant, der er også nævnes i § 21, stk. 2? Det er ikke hensigtsmæssigt at operere med forskellige begreber.

412, Tom Idon Nielsen: For mig virker det som lidt af en hovsaløsning eller noget makværk. For når man gennemgår ændringer til vedtægter, skal man begrunde ændringerne og beskrive, hvor ændringerne ligger. Man har sprunget mange paragraffer over her. Dette her kunne have været lavet meget mere overskueligt. Jeg har læst love i små 40 år, og jeg kan både læse kancellisprog og almindeligt dansk, men for mig er det altså lidt uoverskueligt.

Karsten Fledelius' (bestyrelsen) bemærkninger til indlæggene:

Først og fremmest må vi slå fast, at der ikke officielt og rettidigt er indkommet forslag om afskaffelse af distriktsforeningerne. Der er kommet nogle personlige bemærkninger fra den formand, som vi ved ikke vil genopstille ved det næste valg. Hun gør sig nogle tanker om, hvordan man kunne forestille sig den fremtidige struktur kunne være. Det, vi står overfor her, er en regulering af de vedtægter, der skal gælde for at legitimere valgene i forbindelse med valget af den nye bestyrelse, der selvfølgelig skal vælges efter de vedtægter, som vi forhåbentligt bliver færdige med i dag. Det er altså to helt forskellige ting, vi taler om. Spørgsmålet om distriktsforeningernes stilling inden for foreningen er der intet røkt ved. Der er ikke stemt om det, og det er heller ikke på dagsordenen i dag. Så derfor må jeg sige til

de tre distriktsforeninger i Helsingør, at bestyrelsen ikke har taget stilling til formandens forslag, for det er ikke fremsat som et officielt forslag. Så enkelt er det. Men vi anbefaler de vedtægtsændringer, der er fremsat, fordi der er tale om en regulering af grundlaget for det næste bestyrelsesvalg. Og det er ret begrænsede ændringer, der ikke rækker ved den principielle rolle, som distriktsforeningerne har i foreningens liv. Jeg opfordrer til, at man skiller de to ting ad, for det ene er formandens betragtninger, der kunne kaldes hendes testamentariske overvejelser, som vi andre kan tage op. Og det andet er simpelthen et spørgsmål om, hvordan vi bedst muligt forbereder os på at få valgt en ordentlig ny bestyrelse inden for den struktur, som vi allerede har.

239, Bjarne Bonne Nielsen: Jeg har stor respekt for Fledelius, men så nemt slipper du ikke. Jeg vil koncentrere mig om forslaget til ændring af § 9, nyt stk. 5 og 6. Se, Landsforeningen har nogle vedtægter, der fastslår, at distriktsforeningens vedtægter skal være i overensstemmelse med Landsforeningens, og i disse vedtægter skal være regler for, hvordan man udpeger delegerede. Det forslag, der er bragt frem her, er udtryk for en centralisering, og det er helt uacceptabelt på det niveau, hvor vi befinder os. Vi kan nemt klare det selv.

100, Kjeld-Ole Nielsen Munk: Der er mange ting i forslaget, der er ok, men § 9 er jo problemet. Overordnet undrer det mig, at Landsforeningen vil diktere lokale selvstændige foreningers vedtægter med demokratisk legitimitet som argument. Hvor mangler det? For mig at se kommer det da netop til at mangle, hvis distriktsforeningernes vedtægter skal dikteres af Landsforeningen. Det er i øvrigt heller ikke rimeligt, at Landsforeningen dikterer lokalforeningerne. Det kender jeg heller ikke fra andre foreninger med lokalforeninger. Hvis der er enkelte distriktsforeninger, som ikke fungerer så godt, er det vel der, man skal sætte ind og rette op. Så dette er en opfordring til at lade distriktsforeningerne beholde deres selvstændighed og aktiviteter, og også en opfordring til at være demokratisk. Vi ønsker ikke ensretning, vi ønsker mangfoldighed.

13, Finn Poulsen (bestyrelsen): Jeg kan, som Karsten Fledelius nævnte, også bekræfte, at det i hvert fald ikke er en enig bestyrelse, der vil have distriktsforeningerne nedlagt. § 18 er der ikke ingen, der har nævnt endnu. Jeg har også i bestyrelsen gjort opmærksom på, at jeg finder den paragraf i forslaget uanstændig. Det er en straffeaktion imod distriktsforeningerne, for hvis man ikke kan opstille to kandidater, bliver man straffet. Så kan man ikke få nogen valgt ind i bestyrelsen, medmindre de bliver valgt ved landsvalget. Det bør vi stemme imod med brask og bram. Det må være rimeligt, at hvert eneste stift i hvert fald har én repræsentant i bestyrelsen. Og hvis § 18 falder, vil § 19 som følge heraf også falde.

60, Inge Espensen: Dette her handler jo om, at vi får styrket demokratiet. Og lad så diskussionen om distriktsforeningerne ligge. Vi er nødt til at have demokratiet til at virke i dag, og hvad der så må ske med strukturen fremover, må vi tage, når den tid kommer. Det er vigtigt, at demokratiet fungerer, og derfor er disse forslag så vigtige. Jeg vil kraftigt anbefale alle at stemme for. Jeg har selv nogle småting, som jeg godt kunne tænke mig justeret på, men det er ikke særligt væsentligt nu. Der er dog en enkelt ting, der er meget udfordrende. Når kandidater skal være distriktsforeningen i hænde en uge før generalforsamling er der meget lidt tid til at oplyse medlemmerne af distriktsforeningen om, hvilke kandidater der er opstillet, og hvad kandidaterne står for.

257, Karen Smith: Holstebro og Struer Provstiers Distriktsforening har en godkendt vedtægt, hvor der står, at vores generalforsamling kun holdes hvert fjerde år. Vi har også indføjet, at valg og udpegning af delegerede er 4 til bestyrelsen og 3 på skift i sognene. Skal vi nu i givet fald ændre den procedure imod vedtægterne, hvis det allerede næste år skal træde i kraft? Vi synes, at ensretning er en dårlig idé.

327, Tom Ebbe Jakobsen: Præcis det samme: Vores vedtægter beslutter, hvordan vores delegerede udpeges, og hvis vi her beslutter noget andet, har I tilsidesat alle vores vedtægter, og det kan I ikke. Så § 9 kan ikke vedtages.

Karsten Fledelius' (bestyrelsen) bemærkninger til indlæggene:

Proceduren er sådan, at hvis forslagene her vedtages, og distriktsforeningens vedtægter ikke svarer til det vedtagne, skal man justere disse vedtægter sådan, at de kommer i overensstemmelse med Landsforeningens.

234, Arne Waage Beck: Tak for tilliden, Karsten Fledelius. Det skal vi nok gøre, hvis det bliver nødvendigt. For vi skal næsten uden undtagelse alle sammen holde en ekstraordinær generalforsamling for at kunne leve op til det her regelsæt. § 18, stk. 2, turrer mig temmelig meget. I den eksisterende tekst står der, at hvis ikke man opstiller en kandidat, går den pågældende bestyrelsesplads til plenumvalget hernede på delegeretmødet. Men ifølge forslaget skal vi opstille to kandidater for at få én valgt ind i bestyrelsen. Det forekommer mig mildest talt besynderligt. Hvis vi nu havde en fuldstændig vanvittig oplagt kandidat, f.eks. Inge Lise Pedersen, ville det jo være idiotisk at skulle opstille en modkandidat for at være sikker på at få hende valgt.

213, Erik Normann: Arne har sagt noget af det, jeg gerne ville sige om § 18. Jeg synes, det er fuldstændig rigtigt, at vi skal være meget opmærksomme på, at landsbestyrelsen forsøger at angribe demokratiet i § 3 og § 9. I Sønderjylland har man i to forskellige stifter nogle grænser, der er lidt anderledes, men det skal hverken vi i denne forsamling eller landsbestyrelsen lave om på. Man kunne henstille til dem i Sønderjylland, at de finder en løsning. Landsforeningens bestyrelse kan have et udvalg, der kan komme med gode råd, men det er os, der bestemmer.

51, Anton Pihl: Vi er i et valgår, og folkekirkens demokratiske legitimitet og forankring er på spil. Medierne vil om et par måneder svælge i, hvor lav valgprocenten har været, hvor mange råd der ikke er fuldtallige, og hvor mange der ikke gider være formænd, kontaktpersoner og kasserere. Vi står midt i en debat om vielse af par af samme køn, som splitter os her i dag, og som splitter os ude i menighedsrådene. Vi står midt i en forfatningsdebat, hvor det er blevet vores generation af menighedsrådsmedlemmer, der har fået til opgave at være med til at udforme en forfatning, og vi er her på årsmødet blevet udfordret af tanker om sognets bæredygtighed, om afbureaukratisering og om, hvordan vi gør menighedsrådsarbejdet mere attraktivt for en moderne frivillighedskultur. Og nu diskuterer vi, om der skal være ensartede vilkår for alle os menighedsrådsmedlemmer, når vi ønsker indflydelse i vores landsforening. Selvfølgelig skal der det. Vi diskuterer, om der skal være styr på suppleanterne og på det kommende valg af en bestyrelse. Selvfølgelig skal der det. Det er ikke demokratisk, at det er så uensartet i distriktsforeningerne, og det er ikke demokratisk at kæmpe for distriktsforeningernes egne vedtægter, når de eneste argumenter, der kommer i spil, er, at Landsforeningen ikke bør blande sig, eller at det vil være synd for distriktsforeningerne. For mig er en distriktsforening et redskab til at skaffe mig indflydelse i min landsforening. Jeg anbefaler, at vi stemmer ja til vedtægtsforslaget og lader være med at behandle distriktsforeningerne som en hemmelig ridderorden, hvis vedtægter man ikke må pille ved. Og så har vi i øvrigt en masse andre væsentlige ting på dagsordenen.

261, Vagn Peter Olsen: I Holstebro og Struer Distriktsforening har vi kigget lidt på, hvem der i givet fald skal arve Landsforeningen. Vi håber slet ikke, at der overhovedet er nogen, der skal det, men vi foreslår Folkekirkens Nødhjælp, som udfører et stort og respektfuldt arbejde såvel nationalt som internationalt. De udfører opgaver for rigtig mange dårligt stillede i form af helbreds- og sygdomsbehandlinger, uddannelse, forkyndelse og det kristne arbejde, og de har et godt samarbejde med kirkerne rundt omkring i verden. De lærer folk at være selvforsynende og sørger for skolegang og mange andre gode ting.

Inge Lise Pedersens bemærkninger til indlæggene:

Jeg vil kraftigt fraråde, at vi tager den løsning, som lige blev foreslået. Nu har vi i en årrække haft den upraktiske formulering, at pengene skulle gå til et bestemt formål, og det forsøger vi ændre i forslaget. Folkekirkens Nødhjælp kan være nedlagt før Landsforeningen, og så skal vi igen til at lave vedtægtsændringer. Det er bedre, at det står åbent, så man til sin tid kan bestemme, hvad pengene skal gå til. Men mit vigtigste budskab lige nu er, at vi i bestyrelsen erkender, at vi ikke kan samle et flertal på 2/3 for hele vedtægtsforslaget, og der er ingen idé i at bruge resten af eftermiddagen på at diskutere en-

keltheder. Derfor trækker bestyrelsen de forslag, der handler om distriktsforeningerne og forholdet mellem distriktsforeningerne og Landsforeningen, dvs. ændringerne i § 3, 9, 14, 16, 18, 19 og 20. Tilbage står nogle ændringer, som ikke vedrører distriktsforeningerne, men vedrører bestyrelsens arbejde, dvs. § 21, som vi fastholder, men med de forbedringsforslag, der er kommet, nemlig at der i det nye stk. 7 nederst på side 54 i stedet for "bestyrelsen" skal stå "formanden", og de to steder, hvor der står "stedfortræder" bliver det erstattet med "suppleanten", så man ikke tror, der er tale om to forskellige personer. Vi vil også gerne fastholde § 22, der handler om bestyrelsens interne arbejde, og § 31 og 32, der handler om arvebestemmelser, for vi kan ikke testamentere pengene til en fond, der ikke længere eksisterer. Vi trækker altså de forslag, der vedrører forholdet til distriktsforeningerne. Jeg vil dog tillade mig at sige, at forslagene i § 9, stk. 5 og 6 på side 51 ikke er udtryk for centralisering. Det er det modsatte. For vi foreslår, at det ikke er distriktsforeningens bestyrelser, der vælger, men medlemmerne. Det kan vist dårligt kaldes centralisering.

Der var ikke flere indtegnede talere til punkt 11.A. om vedtægtsændringer, men da der var stillet forslag til ændring af enkelte paragraffer, spurgte dirigenten for god ordens skyld, om nogen i forsamlingen ønskede at opretholde de paragraffer, som Inge Lise Pedersen netop havde meddelt, at bestyrelsen trak tilbage. Det var ikke tilfældet.

Den del af bestyrelsens vedtægtsforslag, der herefter var tilbage, med ændringen af "bestyrelsen" til "formanden" i § 21, stk. 7 samt konsekvent ændring af ordet "stedfortræder" til "suppleant", blev herefter sat til afstemning paragraf for paragraf. For at blive vedtaget skal forslag til vedtægtsændringer vedtages med et flertal på mindst 2/3 af de afgivne gyldige stemmer.

Først blev § 21 sat til afstemning. Et meget stort flertal stemte for, ca. 10 stemte imod, og 3 stemte hverken for eller imod. Dirigerterne vurderede, at forslaget havde opnået et flertal på mindst 2/3, hvorefter det var vedtaget.

Derefter blev § 22 sat til afstemning, hvor dirigerterne vurderede, at forslaget blev enstemmigt vedtaget.

Endelig blev § 31 og 32 sat til afstemning. Et meget stort flertal stemte for, ingen stemte imod, og 3 undlod at stemme. Forslaget var vedtaget.

B. Øvrige forslag

Forslag 2 - Lønstatistikker

342, Agnete Krogsdam Johnsen fremlagde forslaget, der var begrundet i, at menighedsrådene har et stort behov for at få adgang til lønstatistikker for de forskellige grupper af ansatte i kirken, så menighedsrådene kan orientere sig i statistikkerne ved ansættelse af personale og ved indgåelse af løn-aftaler.

Der var ingen indtegnede talere til forslaget.

Lone Wellner Jensens (bestyrelsen) bemærkninger til indlæggene:

Det er et yderst relevant forslag, som sætter fokus på et ømt punkt. Det er fuldstændig korrekt, at vi har brug for det, og at vi har savnet det. Som jeg tidligere har nævnt, sidder vi med i et udvalg i ministeriet, hvor vi skal formulere krav til det nye FLØS-system, som jo skal levere dataene. Bestyrelsen foreslår, at vi selvfølgelig i den forbindelse stiller krav om, at vi kan få lønstatistikoplysningerne fra FLØS. Systemet skal alligevel levere oplysningerne til Danmarks Statistik. Vi forventer snart at få adgang til informationerne, og at vi kan kanalisere dem og statistikkerne ud til menighedsrådene. Det må være den naturlige gang i det. Så det er i den grad på vej, men vi vil foreslå, at det kører via Landsforeningen og ud til jer.

På baggrund af disse oplysninger, trak forslagsstilleren sit forslag tilbage.

Forslag 3 – Medlemskab af folkekirken via nettet

342, Agnete Krogsdam Johnsen fremlagde forslaget, der har til hensigt at sørge for, at det gøres muligt at melde sig ind i folkekirken via internettet.

Carsten Bøgh Pedersens (bestyrelsen) bemærkninger til indlæggene:

Bestyrelsen kan selvfølgelig kun være ganske enig. Det er ærgerligt at se, at så mange har travlt med at sørge for at få folk meldt ud af folkekirken og med at gøre det nemt ved at tilbyde forskellige ordninger på nettet. Det sidste nye er, at man formedelst 130 kr. kan få en eller anden fyr til at sende en blanket til én, som man så skriver under, hvorefter han sender blanketten videre til præsten. Det er nemt tjente penge. De udmeldelser, som landets kirkekontorer får, kommer meget ofte fra Ateistisk Selskab, så der er nærmest en massiv krig på folkekirken for at få folk til at melde sig ud, og der er masser af forslag om, hvad man ellers kan bruge pengene til.

Hvis man googler "indmeldelse i folkekirken", får man en henvisning til folkekirken.dk, og her får man ud over orientering om folkekirken også mulighed for at trykke på "meld dig ind". Straks får man en formular frem, som kan udfyldes og sendes. Og den sendes så til præst og kirkekontor i det relevante sogn. Det er faktisk meget nemt. Hvis forslaget i realiteten går ud på, at man via nettet og fra sin egen computer kan melde sig direkte ind, er sagen en anden. Det kan være, at vi med tiden kan gøre det med Nem-ID, og at vi også kan lave navneændringer på os selv. Men det er ikke nødvendigvis så enkelt. Man kan forestille sig ægtefæller, hvor den ene har meldt sig ud, og den anden ønsker at melde ham eller hende ind igen, eller at et familiemedlem melder hele familien ud, uden at de ved det. Den ordning, vi har i dag, er faktisk meget nem, og jeg glæder mig til at modtage en indmeldelsesblanket og have fornøjelsen af at ringe den pågældende op og sige "velkommen i folkekirken".

337, Michael Pedersen: På Facebook kan man skrive hvad som helst, og så kan folk tilkendegive om de er enige eller uenige, bare med et enkelt klik. Vi er på vej til en kultur, hvor vi med et enkelt klik kan sige hvad som helst og ikke stå til ansvar for det. Jeg ser dette som en udvikling mod, at man ikke kan have en samtale med præsten, og det synes jeg vil være uheldigt. Hvis jeg var præst, ville jeg gerne have en samtale med den, der meldte sig ind. Hvad kan vi gøre for dig, hvad forventer du, hvad tror vi på etc. Derfor synes jeg, det er en dårlig idé.

611, Villy Schmith: Som udgangspunkt støtter jeg meget stærkt Michael Pedersens synspunkter. Jeg vil gerne supplere med et par bemærkninger. På et tidspunkt var der meget diskussion om Porvoorerklæringen, som de danske biskopper ikke kunne finde ud af, om de skulle sige ja eller nej til. Efter nogle år blev man alligevel enige og sagde ja. På det tidspunkt skete der noget meget afgørende i den danske kirkehistorie, som jeg går ud fra, mange menighedsrådsmedlemmer heller ikke har fattet endnu. Vi kan sige som udgangspunkt, at vi har en kirke, hvor vi ikke helt kan finde ud af, hvad vi vil, og hvad ben vi vil stå på. Vi har nogle præster i den danske folkekirke, som man passende kan henvende sig til i tvivlsspørgsmål. De er sådan set også sat i verden for at kunne tage stilling til, om en, som er døbt ved en kristen dåb, har mulighed for at blive medlem af folkekirken. Det er jo ikke så enkelt. Og så vil jeg sige: Pas på med at være for økumenisk her på Landsforeningens årsmøde. Prøv lige at få styr på jeres egen kirke først.

635, Esper Silkjær: Så sent som i sidste uge talte jeg med en, der ville melde sig ind i folkekirken, og da sagde hun, at det var første gang, hun havde siddet og talt med en præst. Jeg spurgte hende selvfølgelig, hvorfor hun havde meldt sig ud af folkekirken. Hun sagde, det var pinligt. Det var fordi, hun troede, hun kunne spare 20.000 kr. om året, så det fik vi selvfølgelig lidt sjov ud af. Men det er faktisk en god anledning til at snakke med præsten. Og så er der også det med, at lige pludseligt kan det være nogle andre, der melder én ud eller ind imod ens vilje. Jeg har faktisk været udsat for, at en havde ændret en andens navn imod vedkommendes vilje, så vi var nødt til at politianmelde sagen. Den slags sker altså også. Jeg kan godt forstå, det kunne være dejligt, hvis det var lettere at melde sig ind i folkekirken, for når det er så let at melde sig ud, kunne man ønske, at det var tilsvarende let at melde sig ind. Men vi har nogle problemer omkring legitimiteten, hvis vi ikke har det personlige møde med dem, det drejer sig om.

Forslagsstilleren meddelte, at hun på baggrund af de nye informationer trak sit forslag.

Forslag 4 – Folkekirkemedlemmer, bosat i udlandet

342, Agnete Krogsdam Johnsen fremlagde forslaget, der var begrundet i ønsket om at udbrede kendskabet til de kirkelige rettigheder, man har, når man som dansk folkekirkemedlem bosætter sig i udlandet.

558, Ole Stevns: Tak til Agnete for hendes forslag, som jeg synes rummer mange ting. Der er jo mange, der rejser udenlands, og jeg synes, de har et krav på at vide, hvor man kan møde evangeliet på modersmålet, når man er væk fra Danmark. DSUK, som står for Danske Sømands- og Udlandskirker, er repræsenteret i de store europæiske byer, i Argentina, Østen og Nordamerika. Ja, de spænder over det meste af verden. Omkring halvdelen af alle menighedsråd herhjemme bakker op om DSUK ved at have tegnet et medlemskab, og jeg opfordrer til, at I melder jer ind. Det er den danske folkekirke i udlandet, der kan betjene jer og jeres familie, når I kommer ud. Men kirken i udlandet fungerer ikke helt som folkekirken herhjemme. Menigheden er mere engageret, pengene er mindre, og dvs. at frivillighedsprincippet er meget mere udviklet. Og der lærer de jo faktisk på deres krop, hvad det vil sige at være kirke. Vi har haft den store fornøjelse at møde flere danskere, der vender hjem igen og bosætter sig rundt omkring i byerne i Danmark. Når de bliver medlem af menighedsrådet, bliver de meget interesserede medlemmer af rådet, for de ved, hvad det vil sige at drive kirke. Jeg vil foreslå, at Landsforeningen og DSUK laver en fælles folder, som kan fås hos præsten eller på kirketjeneren.

4, Karsten Fledelius (bestyrelsen): Porvoo blev tidligere nævnt, og det har fået en kirkepolitisk lidt uheldig klang. Men erklæringen indebærer i virkelighed, at i de kirker, der er med i Porvoo-familien, har man rettigheder til at deltage i kirken, som om man var i den danske folkekirke. Det gælder f.eks. den anglikanske kirke i England og i Skotland, og det gælder også den skotske reformerte kirke. Det vil nok være en god idé at få området afdækket af hensyn til de danskere, der bor i udlandet. Det vil gøre det lettere at glide ind i lokale menigheder.

Gotfred Larsens (bestyrelsen) bemærkninger til indlæggene:

Ligesom Ole Stevns er jeg også medlem af bestyrelsen for DSUK. Jeg synes, det er et godt forslag, men det bør ligge i DSUK-regi, for der arbejder man faktisk allerede med det. Da jeg så forslaget, tog jeg det med på det seneste bestyrelsesmøde, hvor vi talte om det. Det drejer sig måske nok om en pjece, men det drejer sig endnu mere om hjemmesiden, for pjecer har det med meget hurtigt at blive forældede. Som Agnete siger, har man ret til kirkebetjening i det sogn, man rejser ud fra, når man rejser udenlands. Når man som udenlandsdansker betaler skat i Danmark, betaler man også kirkeskat. Der har været lidt uklarhed om, hvor kirkeskatten i de tilfælde går hen, men på det seneste er det blevet afklaret, at den går til den kommune, man rejste fra. Man kan ikke i DSUK få den kanaliseret ud endnu. Det arbejdes der lidt på. Dem, der betaler skat i udlandet, og altså ikke betaler skat i Danmark, betaler ikke kirkeskat. De lokale kirker arbejder meget på at få dem overtalt til at betale den sparede kirkeskat til den lokale kirke. Det er lykkedes med forskellig succes.

En sidste ting. For 100 år siden, da de unge flyttede fra Jylland til København, samlede man penge ind til kirkebyggeri, og der blev bygget rigtig mange kirker. Det er det samme, der sker nu. Nu rejser vore unge bare ikke til hovedstaden, men ud i verden, og det er altså unge fra alle sogne. Så derfor bør alle sogne nok bidrage til det. Taksten for at være medlem er 500 kr. for de små sogne under 1.000, 1.000 kr. for sogne mellem 1.000 og 7.000 og 1.500 kr. for sogne over 7.000. Så uanset at jeg er provst, vil jeg sige, at det skal I også have penge til.

381, Tove Meta Karlsen: Jeg vil gerne støtte, at der laves en eller anden information. Jeg har et eksempel på en ung mand, der rejser til Brasilien, bliver forelsket i en pige, og de får et barn. Og det unge par kommer tilbage i september måned og vil gerne have deres barn døbt i vores kirke. Det er der ingen problemer i, og barnet bliver døbt. Men for at få en dåbsattest, skal det lille barn have et cpr-nummer. Da moderen er fra Brasilien, har moderen ikke et cpr-nummer, så det administrative skal igennem Kirkeministeriet og videre til Familiestyrelsen. Det betød, at den unge mand ikke kunne få en dåbsattest med hjem til sit lille barn. Efter flere måneders forløb, hvor ingen har hørt noget, kontakter vi Kirkeministeriet, som oplyser, at det ligger i Familiestyrelsen, og at alt, hvad der ligger under 3 måneder, rykker man ikke for, for der er nu den lange ekspeditionstid. Jeg rykker igen efter jul, igen i fe-

bruar, og her i marts måned får jeg brev om, at det ikke kan lade sig gøre at udstede en dåbsattest til det lille barn, fordi alle papirerne først skal oversættes til engelsk eller dansk. De havde ellers fået attestede kopier af alle papirerne. Nu har vi den 2. juni, og den lille familie har ikke fået en dåbsattest endnu. Der mangler i hvert fald nogle informationer til folk, der er i udlandet. De skal vide, at der ting, de skal tage højde for, hvis de f.eks. ønsker en barnedåb herhjemme.

Da arbejdet med det foreslåede informationsmateriale er i gang i DSUK-regi, trak forslagsstilleren sit forslag.

Forslag 5 - Regnskabssystemet

386, Marius Nørgård: Da vi sendte forslaget ind, havde jeg ikke i min vildeste fantasi forestillet mig, at tingene kunne gå så hurtigt. Der gik kun ganske kort tid, før vi fik en opringning fra Peter Schrøder, økonomichefen, som ville forhøre sig om, hvad vi mente. Og den 11. maj fik jeg breve både fra Landsforeningen og fra Kirkeministeriet om, at de begge var meget positive over for forslaget. Og 3. pinse-dag tikkede der en mail ind om, at det var gennemført. Jeg er vildt imponeret. Fortsæt bare i den stil. Men min begejstring for det nye regnskabssystem kan ligge et meget lille sted. Jeg kan i Sønderjylland ikke opdrive en regnskabsfører, der synes, at det er alle tiders. Det er meget mere bøvlet at fylde tallene ind i systemet, og de udskrifter, man får til menighedsrådsmøderne, er ikke bedre end dem, vi havde i gamle dage. Det er dybt beklageligt. Det er muligt, at provstierne har meget glæde af den korte 2-siders rapport, men det har de 2.000 sogne ikke. De folk, der har været med til at forringe regnskabssystemet, bør have røde ører.

Forslaget blev trukket.

Forslag 6 – Regnskabssystemet

332, Marianne Rolander: Meget har jeg prøvet, men aldrig at et forslag til en generalforsamling er blevet ført ud i livet, før det er blevet behandlet af deltagerne i det møde, hvortil det er foreslået. Jeg har aldrig prøvet at trække et forslag, fordi det var gennemført, inden det var kommet til behandling. Men det kommer til at ske med forslag nummer 6. Landsforeningens bestyrelse har fremsendt mit forslag til Ministeriet for Ligestilling og Kirke, og den 2. maj er der kommet svar, som bekræfter, at der fortsat kan bruges 4-cifrede formålsskonti i Brandsoft-systemet, at ministeriet gerne deltager i det fortsatte arbejde med optimering af rapporternes opbygning, at som ministeriet gerne ser nye rapporter udviklet, at der vil blive arbejdet med brugen af fortegn, plus og minus, så det bliver ensrettet i de forskellige rapporter, at arbejdet med at få fjernet alle nullinjer i rapporter m.v. allerede er igangsat, og at visning af saldo på bankkontoudskrifterne allerede nu er mulig i kvartalsrapporterne. Ved telefonsamtale med Peter Schrøder den 10. maj blev det yderligere bekræftet, at Landsforeningen bakkede op om mine forslag, og det fremgår således nu af Den Digitale Arbejdsplads, at følgende ændringer allerede er blevet foretaget: tilføjelse af budgettal på kontospecifikationer, så man kan se, hvad der er tilbage af årets budget, og mulighed for at fravælge konti uden saldo på rapporten "Budget, art". Alt i alt løsninger, som forhåbentligt vil medvirke til, at vi bliver bedre rustet til at forstå og gennemskue de forskellige rapporter. Tak til Landsforeningen for opbakning til forslaget, som jeg hermed trækker.

12. Nedsættelse af valgbestyrelse i henhold til vedtægternes § 15

Følgende blev valgt:

Københavns Stift:	Svend Hovard
Helsingør Stift:	Hanne Kjærulff
Roskilde Stift:	Kaare Kyst
Lolland-Falsters Stift:	Kirsten Therese Yde
Fyens Stift:	Gorm Nielsen
Aalborg Stift:	Gunnar Kristensen Smed
Viborg Stift:	Karen Smith
Århus Stift:	Jørgen Munck
Ribe Stift:	Poul Erik Jacobsen
Haderslev Stift:	Kurt Dieter Lange Petersen

13. Bestyrelsens meddelelse om tid og sted for næste årsmøde

Inge Lise Pedersen oplyste, at næste årsmøde holdes på Nyborg Strand i dagene fra den 31. maj til den 2. juni 2013.

14. Eventuelt

103, Lis Kjær: De allerstørste forskelle på os viser sig i, om vi kommer fra en by eller fra landet. Men vi kan måske blive meget enige om at samles om det, som pågår i øjeblikket: kirker der skal lukkes, messefald og udmeldelser. Vi har hørt om bæredygtige sogne, og så tænkte jeg på, bæredygtige af hvem. Er det ikke bæredygtighed af dem, som skal danne vores sogne, og som vi skal arbejde for? Og derfor vil jeg bede bestyrelsen om at varetage det arbejde, der kunne gå ud på at henvende sig til dem, vi er kirke for. Og vi skal rigtig langt ud. Der er så mange, der siger fra mht. at høre på, hvad vi har at byde på. Der er skoler, der forhindrer folk i at komme på skolen med deres tilbud. Vores korleder må ikke komme på skoler for at spørge, om der skulle være nogle af drengene i 3. klasse, der kunne tænke sig at komme i drengekor. De står i kø for at komme ind i pigekoret, men til drengekoret skal man lede efter dem. Men der er skoler, hvor vores organist ikke må komme ind. Jeg måtte ikke sende plakatkonkurrenceforslag til en del af skolerne, der hvor jeg bor. Jeg tror, vi skal arbejde meget på at komme ud og få hinanden med. Hvornår tog I f.eks. sidst en nabo, en tante eller en gammel skolekammerat med til et af kirkens arrangementer?

283, Carsten Marcussen: Det er rigtig godt, at vi snakker om at arbejde med regelforenklinger og om i praksis at nedbringe menighedsrådenes administrative byrder. Det efterfølgende siger jeg nu for egen regning og risiko. Vi kan snakke om at lukke kirker og endda distriktsforeninger. Der må også være andre ting, vi kan snakke om at nedlægge, f.eks. præstegårde og præsteboliger, som menighedsrådene bruger en del af tiden at administrere. Staten har for længst set lyset og sælger i stor stil embedsboliger, f.eks. ved forsvaret og ved Skov- og Naturstyrelsen. Jeg vil gerne anmode bestyrelsen om at undersøge muligheden for, at menighedsrådene kan sælge præstegårde og boliger, hvor det nu kan lade sig gøre. Det vil nedbringe menighedsrådenes administrationsbyrde og driftsudgifter og dermed give penge i kassen. Der skal selvfølgelig være styr på nogle ting, som f.eks. hvor pengene ryger hen. Der skal ikke komme en eller anden storebror og lægge sin klamme hånd på pengene. De skal være til menighedsrådenes disposition, for så kan der måske blive råd til et nyt tag på kirken, nye energirigtige vinduer eller andre påtrængende vedligeholdelsesopgaver. Men det skal gå ordentligt, rigtigt og korrekt for sig, så ingen bliver forulempet, og der skal være styr på alt det med ansættelsesforhold og bopælspligt. Det er væsentligt, at det skal være en mulighed, som menighedsrådene kan benytte sig af, hvis de ønsker det. Det var et forslag til bestyrelsens videre arbejde.

52, Hans Jørgen Laursen: Jeg har jo været en af de stærkeste modstandere af det nye regnskabsystem. I dag er jeg som både regnskabsfører og kasserer mere fortrøstningsfuld, for med de seneste landvindinger kan jeg klæde mig selv på til menighedsrådsmøderne og gøre rede for økonomien. Jeg synes stadigvæk, at systemet er meget detaljeret, men der er sket meget. Jeg havde et møde med Peter Schrøder, og ud fra det håber og tror jeg, at erfaringer og landvindinger hurtigst muligt bliver lagt ud til os på skrivebordet, så vi er opdaterede hele tiden.

Der har været tale om kirkelukninger og om, at gudstjenesterne var kedelige og salmerne ikke til at synge. Vi har en salmeskat, som omverdenen misunder os. Lad os bevare dem. Og lad os blive fri for enhver form for populisme i vores gudstjeneste. Lad os blive fri for, at præsten skal stå deroppe og synge halleluja og danse på alteret. Det hører ingen steder hjemme. Jeg bliver pikeret, når jeg kommer til konfirmation og ser, at man som tredje sang ikke skal have en salme, men en sang der starter med "De kom flyvende med storken til dette gudsforladte sted". Jeg er ikke konservativ eller bagstræberisk på nogen måder, men vi har en kultur, og vi har en gudstjeneste. Det må være det mindste, vi kan bibeholde. Og alle de andre initiativer for at få folk i kirke er i orden. Det er alt, hvad der kan bringe folk ind og skabe interesse for det.

Formanden sagde, at vi kun udnytter 10 % af kirkegårdskapaciteten, og det fik mig til at tænke på en radioavis, jeg hørte for et par år siden. Oplæseren meddelte, at dødeligheden blandt de ældre var faldende.

269, Rita Bitsch Andersen: For år tilbage havde vi et ældre ægtepar som naboer. De hed Krista og Emil, og de havde en lille gård og på det tidspunkt også en karl. Krista og Emil tilhørte missionen sådan lidt med det ene øre, så de gik i kirke hver søndag. Men karlen jo skulle arbejde hver anden søndag, og det var jo trist, hvis han ikke skulle bestille noget. Så han blev sat til det arbejde, der ikke kunne ses ude fra vejen. Han gjorde rent i grisestalden hver søndag, og så en dag siger karlen til Emil, at det var uretfærdigt, at de kunne gå i kirke hver søndag, mens han skulle muge ud ved grisene. Jamen, det kan da også være rigtigt, sagde Emil. Når du kommer næste søndag, så bytter vi. Og så oprandt den hellige dag, hvor Krista og karlen gik i kirke, og Emil gik hjemme ved svinene. Da de kom til desserten efter stegen, spurgte Emil, om det havde været godt. Ah, sagde karlen, næste søndag tager jeg svinene. Og så kommer det seriøse, for jeg har sådan et ønske om, at evangeliet vil blive forkyndt purl og rent i det fremtidige kirkeliv, men altså på en måde så det bliver et godt alternativ til svinene.

178, Jørgen Samsing Bendixen: Her på mødet har vi ikke talt så meget om vores helligdage. De har ellers været en del omtalt på det sidste. Jeg synes, det er mærkeligt, at de skal forhandles i en lille lukket forsamling af tre parter. Hvorfor er menighedsrådene ikke blevet spurgt? Hvorfor er biskopperne ikke blevet spurgt? Jeg kunne frygtelig godt tænke mig at høre, om det er noget, man har diskuteret i Landsforeningens bestyrelse, og jeg vil også gerne høre, hvad formanden har at sige dertil. Vi er i et land, hvor staten understøtter den evangelisk-lutherske kirke som landets folkekirke, og en del af det at understøtte er også at sørge for, at vi har de helligdage, som vi selvfølgelig skal have. Det er ikke noget, vi forhandler om. Det kunne jo hurtigt være andre dage end lige skærtorsdag og bededag og 2. pinsedag, der kom i fare, når man skal finde arbejdskraft. Skal vi så have langfredag under devisen: "Så lad da være med at hænge deroppe. Kom ned og lav noget."?

406, Jørgen Pram Gad: Det er første gang, jeg er med til landsmødet, og det har været spændende. Jeg har været med til utroligt mange forskellige slags landsmøder i andre sammenhænge. Her undrer jeg mig over, at hele tiden bliver brugt på at behandle fortiden. Der har været et par enkelte indlæg, der både har handlet om fortiden og også lidt om fremtiden. Jeg undrer mig over, at der ikke er et emne, der handler om, hvad bestyrelsen skal lave i det næste år, hvad intentionen er for denne forening, hvad vi gerne vil, hvad vi gerne vil se frem til, og hvad vi skal nå, inden vi mødes næste år. Hvorfor skal vi kun se bagud? Mange foreninger har efterhånden ændret sig, sådan at der bruges så lidt tid som muligt på fortiden, for den kan vi jo ikke ændre på. Lad os i stedet diskutere, hvad vi skal fremover. Lad os diskutere visioner. Ved sidste menighedsrådsvalg holdt vi også visionsmøder i stedet for kun at diskutere fortiden.

9, Keld Nielsen (bestyrelsen): Jeg kommer fra Danmarks mindste stift, Lolland-Falster. Vi er jo et af de steder, som med et grimt ord bliver kaldt udkantsdanmark. Og vi har masser af kirker nede hos os, som vi forfærdelig gerne vil bevare, men jeg kan også godt se, der er økonomi i det. Indtil nu har jeg i de to dage, årsmødet har været, ikke hørt ét eneste ord om samarbejde om at beholde så mange menighedsråd som muligt. Lad være med at lægge menighedsrådene sammen. Jeg ved godt, at det er dejligt for dem, der sidder og styrer i toppen, for det bliver nemmere at styre, når der ikke er så mange menighedsråd. Men det undrer mig, at vores kasserer ikke har råbt højt for længst, for jo færre menighedsråd der kommer, jo dårligere bliver vores økonomi. Jeg brænder virkelig for, at der et nogle ildsjæle, der tager sig af at prøve at bevare lige så mange menighedsråd, som vi overhovedet kan. For det er væsentligt, at der ude i landområderne er nogle ildsjæle, som får tingene til at fungere. Jeg vil gerne opfordre til, at man går hjem og virkelig prøver at få nogle ildsjæle til at være med i arbejdet med at bibeholde kirkerne og menighedsrådene. Mange af vores ældre mennesker er frustrerede, hvis de bor ude i landsbyerne, for "hvem er egentlig vores præst?"

Inge Lise Pedersens bemærkninger til indlæggene:

Der blev spurgt, om det truende indgreb i helligdagene var blevet diskuteret i bestyrelsen. Det er det ikke af den simple grund, at debatten først er kommet op for nylig, og vi ikke har haft møde i det tidsrum, den har verseret. Jeg er enig i, at vi skal hæge om helligdagene, og det er også interessant, at flere af arbejdsmarkedets parter bestemt heller ikke ønsker indgreb i dem. Hvis det bare handler om et par dage, hvorfor kan man så ikke æde lidt af ferien, hvis det endelig skal være? Det er lidt underligt, at det lige nøjagtigt skal være de helligdage, for uanset om man bruger dem til at gå i kirke eller bare til at holde fri, er de faktisk mentalhygiejnisk vigtige. Og jeg er helt enig i, at den bestandige tale om statens understøttelse af folkekirken oprindeligt absolut ikke gik på det økonomiske. I 1849 var der ikke noget økonomisk statstilskud, men der var understøttelse af folkekirken i form af en helligdagslovgivning og selvfølgelig i form af opretholdelse af et teologisk fakultet. Det sidste har vi stadigvæk. Men det er noget af det, som vi må tage op.

Og jeg vil også lige knytte en bemærkning til efterlysningen af visionsdrøftelser og mere fremadrettet arbejde. Noget af det ligger faktisk i mine formandskommentarer. Uden at det har karakter af en meget håndfast målsætning, så er der nogle antydninger af, hvor bestyrelsen vil lægge sit arbejde. Det fremadrettede for menighedsrådene ligger også i år i noget af det emnearbejde, vi har om søndagen. Det er absolut ikke kun fortiden, vi diskuterer, men jeg har skrevet mig ønsket bag øret, så vi kan overveje, om der er ting i tilrettelæggelsen af vores årsmøde, som måske trænger til en gennemtænkning.

15. Mødets afslutning

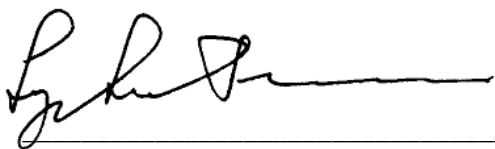
Inge Lise Pedersen takkede dirigerterne for veludført arbejde. Af egen erfaring vidste hun, at det kan være en hård tjans at holde styr på tropperne.

Hun fortsatte: Jeg har sammenfattet lidt efter debatten i går som reaktion på mine formandskommentarer. Som jeg hørte det, var der 10, der gik ind for, at vi arbejder videre med tankerne om en anden struktur, fire der var klart imod, og 2-3 stykker, der var sådan lidt mere sidelæns. Det opfatter jeg som et signal til bestyrelsen om at gå videre med overvejelserne. Og så må vi selvfølgelig diskutere grundigt med jer undervejs.

Og dermed vil jeg sige tak for et vellykket møde med en god, lødig og ordentlig debat.

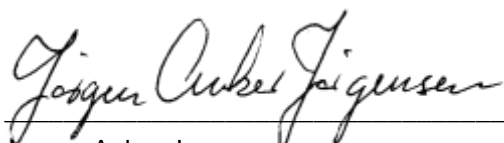
Sabro, den 25. juli 2012
Elin Humlum, referent

Referat godkendt:

, den 31. juli 2012

Inge Lise Pedersen
Bestyrelsesformand

, den 24. august 2012

Jørgen Anker Jørgensen
Dirigent

, den 4. september 2012

Margrethe Winther Nielsen
Dirigent

, den 24. august 2012

Finn Erik Larsen
Dirigent